

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

REKLAMCIÓK:
Ciklusokért heti sor egyenként 20 fillér.
Egyetlen követségéért 16 fillér.
Külföldi heti sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 188.

Arad, 1912.

FŐMUNKÁSKÖZLŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, január 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Ellenzéki beszédek.
- Százötven gyermek tűzveszélyben.
- Békés szellők a politikában.
- Aki önmagának emel szobrot.
- Az esperes elzúzott leánya.
- Letartóztatott csaló nagyparasok.
- Letartóztatott tárcadobó.
- A halálra ítélt Regula.
- Tisza látván juhász botja.
- Csato — apácaruhában.
- Egyórás sztrájk az aradi színpadon.
- Az aradi tőzsdén.
- Tarkaságok.

A Kossuth-párt álláspontja.

Arad, január 23.

A mai politikai helyzetben az ország nagy és érthető figyelemmel kíséri a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt kebelében folyó és a jövőben várható eseményeket. A minap megtartott értekezlet jelentőséges demonstráció a párt egysége mellett, melylyel elnökét és vezérét, Kossuth Ferencet követi. A sűrűn emlegetett értekezletről nagyon sok hamis és ellenőrizhetetlen hírek jelentek meg, amelyek szándékosan vagy önkénytelenül zavart akarnak okozni. Kétségkívül egyenes támadások is érik a pártot és vezéréit azért a magatartásért. Nem a mi hivatásunk nekik ezzel szemben védelmet nyújtani. De annyival nemcsak a politikai hely-

zetnek, hanem az igazságnak is tartozni vélünk, hogy e magatartás lélektani rugóit megvilágítsuk.

A párt elnöke és vezére, Kossuth Ferenc nemrég ünnepelte 70 ik születésnapját. Ennek a kornak joga és privilégiuma, hogy lehetőleg tisztán és épen megőrizze egy élet munkásságának sikereit és eredményeit. Kossuth közel husz esztendeje vezeti pártját Magyarországon. Nem egyszer erős kritikában részesítettük Kossuthot, ám nem lehet elvitatni, hogy mindig arra törekedett, hogy tisztán megőrizze atyja emlékének csodás varázsát, hogy elveit és programját mindenkor összhangzásba hozza Magyarország békés fejlődésének és különösen gazdasági jólétének követelményeivel. Politikai pályáján nagy eredményeket ért el, volt része sikerekben és dicsőségben. Láttá pártját nagy, hatalmas többségben, volt a királynak hű és bizalmas minisztere. Most abban a korban, mely az emberi életben az alkonyt jelenti, nem vezethetik más célok, más érdekek, mint amelyek eddig vezették. Az ország boldog békés fejlődése, atyja emlékének varázsa, hiveinek, pártjának egysége, presztízse. Mindez pedig nem tűr zavaros önző párthatalmi célokat.

Kossuth Ferenc és pártja a magyarságot, a nemzeti egységet vallja ideáljainak. Hagyományos programja a demokratikus haladást követelik ugyan, de ezt a törekvést óvja min-

den olyan zavartól, mely a magyarság erejét, a nemzet egységét veszélyeztetné. Ezért nem azonosította magát a múltban sem a Justh-párt ama politikájával, mely az általános, egyenlő, titkos választójogot hirdeti nemzeti kautélák nélkül. A jövőben pedig még jobban, még sokkal szigorubbant vonja meg ezeket a határokat. A Kossuth-párt tegnap megbizta Apponyi Albert grófot, hogy fejtsse ki a párt álláspontját és kívánságait a véderőreform békés elintézése érdekében, de ezen az értekezleten választójogról nem esett szó. Ez a valóság, mely ismerteti a helyzetet. A Kossuth-párt nem csak magyar érzéseit és a nemzeti szempontokat félti a Justh-párt választójogi taktikájától és jelszavaitól. De félti az intelligencia és a saját választóközönségének hitét, egységét, bizalmát ettől a taktikától, mely obstrukciójával veszélyezteti a párt nevét és presztízst, mely szövetkezéseivel megintgatta a függetlenségi közönséget magyarságában és nemzeti érzéseiben.

A Kossuth-párt tisztában van vele, hogy a Justh-párti obstrukció egyformán végzetes volna reá, akár győznek, akár buknak. Ha győznek, ez csak a Justh-párt diadalát jelentené, mely az egész választójogi kérdést csak azért vetette fel, hogy vele robbantson és hatalomra kerüljön. Ha buknak, a Justh-párt akkor is, mint a koalíció idejében, módot talál rá,

Lebánovics háztűznézőben.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Az ötven felé járt az öreg Lebánovics, akinek életében senki sem merte szeméremre vetni ezt az öregséget. Idősebb urak szerint ugyanis mindig annak a nagyapja, néha pláne a keresztanyja az öreg, aki mondja a magam is csupán kellő távolságból, egy hatalmas emberöltővel később, merem kimondani a nagy szót, minekutána nem él már sem a nagyapám, sem a keresztanyám, de Lebánovics bácsi sem.

A történetet is egy szép asszonytól hallottam, akit bókókkal halmoztam el valamikor s aki megöröggatta érte az arcomat. Huszéves voltam, ő pedig nyolcvan, de azért együtt báloztunk. Én még blazirt voltam, ő már megint ifjú, aki fiatal népekkel vette magát körül és bizalmas körökben néha énekelt is. A hangja gyöngye, vékony volt, de aki látta, amint nekiperülve üti hozzá keskeny fehér kezével a taktust, annak szívébe markolt valami. Talán sok madárdalos tavaszával a múlt, amit csak akkor értünk meg, ha mi is nyolcvan évesek leszünk.

Mikor a bálon mindenki táncolt, én melléje húzódtam és szidattam magam.

— Olyan vagy, mint Lebánovics volt, — mondta. — Azt is fárasztotta a tánc.

Egyszer nagyon benne voltunk az éjjeli zenékben, én a nagyasszony ablakai alá vittem a cigányt. A zsáruk mögött meggyújtották a

gyertyát, s az ott égett, amíg el nem vonultunk. Régen így adták meg a Nachtmusik módját, ő most sem akart elmaradni a maga korától. De másnap maga elé citált.

— Te asszonybolondító, te korhely, hát már sosem javulsz meg! Egészen olyan leszel, mint amilyen Lebánovics volt.

Már pedig az olyan volt, hogy nélküle mulatás nem eshetett. Szerette az asszonyt, a kártyát, a lovat, meg a bort, de azt sem bánta, ha össze lehetett mindezeket pászoltatni. Erttem úgy, hogy agarászott az ember estig, aztán a kaszinóba került mulatásra a kompánia. Akinek kedve volt hozzá, táncolt, — azért az is kinézhetett valamennyire az asszonyok közé, amelyik kártyázott. Nem mindig, csak ha rosszul járt a kártya s tanácsos volt bevárni, amíg elmúlik a gyöngye félórácska, a hideg ász pedig fölmelegszik.

Akarták házasítani, de nem állt kötélnek. Egyszer régen beleszaladt szívébe a tövis s aki kibuzhatta volna, az már másnak volt a felesége. Híres szép asszony, de valamivel nyakasabb az átlagasszonynál. Már leánykorában is az volt a baja, úgy ment férjhez, hogy Lebánovicsot bosszantsa meg vele. Valamikor csináltak ilyesmit az emberek s elfejtették, hogy maguknak ártnak vele legjobban. Mert a hamu alatt sokáig megmarad a parázs, hát még akkor, ha kemény tölgyhasábok lángoltak!

Nagyon szép szerelem volt, így mesélték a régiek. És a kritika mérlegén Lebánovics nyo-

mott többet, mert hát ő agglegény tudott maradni s nem eserélte föl a régi érzéseket ujakkal.

Egy esztendőben átlag kétszer találkoztak is, ha nagy sokadalom támadt a tavaszi, meg az őszi közgyűléseken s Lebánovics két napig a szép asszony lovagja lett. Ő kísérte a színházba, a cukrászdába, ő kucsirozta a konyattáján. Néha beszélgettek is, de a szavaknak nem volt különös fontossága.

Az asszony azt mondta:

— Miért nem házasodik meg, Pali?

Lebánovics erre azt felelte:

— Köszönöm a kérdését, — Erzsike, egész jól jártam így én is, meg az is, akinek bekötöttem volna a fejét. Voltaképen nem gondoltam világleletemben a házasságra. A legényéletnek nincs mása és nagy gond az asszony. Születni kell rá, hogy kormányozni lehessen. Hát maga hogy van a házassággal?

— Csuda jól sikerült, — felelte az asszony. — Az uram szelíd, jó ember, mint a tej.

A szelíd tej akkor már aludt az olvasóteremben, abban ugyan reggel előtt nem lehetett leiket verni.

— Szóval nagyon boldog, úgy e, Erzsike — kérdezte meg később Lebánovics.

— Sosem vártam az élettől ekkora boldogságot, — válaszolta a régi ideál.

Óreg nyárfák sóhajta rázták meg ilyenkor lantkoronájukat, hogy édes Istenem, milyen oktan teremtés az ember! Mert ha nem ok-

hogy a vereség minden odiumát a Kossuth-pártra hárítsa és maga új jelszavakkal, új hűtlenséggel kezdje előlről a Kossuth-párt tetemén át a játékot.

Csak a rövidlátás, vagy a rosszakarát mondhatja, hogy a Kossuth-párt békés obstrukcióellenes magatartásával a kormány érdekeit szolgálja. Nem, Kossuth Ferenc és hívei saját nem önző értelemben vett pártérdekeket, pártjuk egységét, presztizsét szolgálják, és védekeznek az ellen, hogy választóközönségük hite, bizalma magyarságukban, hazafias érzéseikben, hagyományos elvhűségükben meg ne rendüljön.

Ellenzéki beszédek.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 23.

Az appropriáció vitája széles mederben hömpölyög tovább, de újabb és nevezetesebb mozzanatot a mai ülés már nem vetett föl. A javaslat általános vitájában még hat-hét szónok beszél a az általános tárgyalás előreláthatóan osztrójkáig tart el, a mikor azután válaszképpen az ellenzéki pártok állásfoglalására a kormány részéről is nyilatkozat fog történni.

Az ülésen Návay Lajos, később Jankovich Béla elnökölt. Bejelentette a többi közt, hogy Knežits Adolf budapesti ügyvéd Széchenyi Emil gróf, Rosenberg Gyula és Hegedűs Loránt képviselők ellen összeférhetlenségi bejelentést tett. Az összeférhetlenségi bizottsághoz utasították.

Következett az appropriációról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása.

Huszár Károly (sárvári) a néppárt nevében jelenti ki, hogy a javaslatot nem fogadja el. Bizalmatlan a kormány iránt, mert nem váltotta be munkaprogramját és nem tett semmit a béke érdekében. Hitáztatja, hogy a kormány még mindig nem terjesztette a Ház elé a katolikus autonómia törvényjavaslatát, holott ez már régen készen van.

Szabó István (cagyatádi) a választási visszaéléseket teszi szóvá, a mely a mostani kormány egyik legnagyobb bűne. A kormány rossz birtokpolitikát folytat, mely a kisbirtokosok anyagi romlására vezet. A nép anyagi bajaival

nem törődik a kormány; ez az oka, hogy a legmunkásabb és legértékesebb elem vándorol ki. A kisbirtokososztályt sem támogatja eléggé: az állami segítség több kárt okoz, mint hasznot. Szól azután a választói jogról, mely csak az általánosság és titkosság útján szolgálhatja a nép érdekeit. A mostani választási rendszer csak visszaélésekre alkalmas. Az ország egyre szaporodó intelligenciája megköveteli a maga választói jogát, s annak érdekében nem szűnik meg küzdeni. A kormány, ha az ország érdekeit tartja szem előtt, mondjon le, vagy pedig engedje megmérkőzni a történelmi erőket: oszlassa föl az országgyűlést. A javaslatot nem fogadja el. (Zajos tetszés a baloldalon.)

Valentsik Ferenc kijelenti, hogy a Justh-párt nem felforgató tendenciákból obstruál, hanem abból a végső szükségéből, hogy az ország jogait megvédelmezze. Az obstrukció tehát az ország mai állapotából folyó közszükség. Nem fogadja el a javaslatot, határozati javaslatot nyújt be a tisztviselők fizetés- és státuszrendezése érdekében. (Élénk helyeslés balról.)

Veszprémi István Justh-párti képviselő mondta el ezután szűzbeszédét. A hatvanhetes uralom a hatvanhetedik kiagyazást visszafejlesztette s ma voltaképpen sokkal kisebb a nemzet jogállománya, mint a kiegyezés megkötésekor. A véderőtörvény is ennek a visszafejlesztésnek egyik stációja. A haladás útjára csak az általános, egyenlő és titkos választójog vihet. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés balról.)

Elnök bejelentette, hogy Zichy János gróf kultuszminiszter holnap válaszol Rakovszky Istvánnak a Hungária bank ügyében előterjesztett interpellációjára s ezzel az ülés két órákor véget ért.

A Ház elnöksége a királynál. Budapest-ről jelentik: Návay Lajos a képviselőház elnöke, Beöthy Pál és Jankovich Béla alelnökök nyomban megválasztatásuk után elnöki minőségükben beakartak mutatkozni a királynál, a király azonban abban az időben gyengélkedett és nem fogadhatta az elnökség tagjait. Minthogy az uralkodó már teljesen egészséges, mi sem állja útját az elnökök bemutatkozásának. Návay elnök és társai e hó vége felé szándékoznak az udvarnál tisztelegni bemutatkozás céljából.

Apponyi felolvasása Bécsben. Bécsből jelentik: Apponyi Albert gróf január 25 én esztörtökön Bécsbe utazik és az alsó ausztriai iparegyesület meghívására felolvasást fog tartani. „Negyven éves parlamenti tevékenység emlékei” címen.

talán, miért tépi otthon rongyokba a csipkendőjét a kisirt szemű asszony és hajnali órákon miért bámul bele a messze égboltozat derengésébe a férfi, mit keres a tekintete azokon a fellegeken túl? És mire gondolnak mind a ketten, ha olyan nagyon boldogok?

A harmadik napon aztán hazautaztak a vendégek. Már volt vasut, azon mentek, de Lebánovics négyese ott poroszkált a sínek mellett. Ha valaki megkérdezte, hogy mire jó ez, annak azt felelte:

— Hát csak épen mutatni akarom, hogy van.

Voltaképpen azért kellett a kocsi, mert visszafelé jövet ki kellett magát egy kissé tombolnia Lebánovicsnak. Ahol zászló lengett a kastélytoronyban, ott behajtottak azzal a kérdéssel, hogy kell-e vendég? A kocsi mindkét ülése alatt egy-egy pincetok húzódott meg, a harmadik alkalmatosság kis ládikó volt, abban volt a pénz. A pincetok híres, régi borokat rejtett magában, ezek indultak most versenyre, hogy hol adnak jobbat?

El lehet ám ezzel is tölteni egy hosszú életet, végigduhajkodva tizenkét falut és harminc kastélyt, közbe nem aludni ágyban, csak egy órácskát loppal a kocsiülésben, amíg elő nem tűnik a másik falu templomtornya. És szerethetik is az embert mindenfelé, amikor ő nem szeret senkit, talán épen azért, mert egyvalakiben egyesit még most is minden érzést.

Az ötvenedik esztendőnél aztán elhallgat minden házassági tréfa, de még a szép asszo-

nyék se jöttek be a májusi megyegyűlésre. Az asszony gyászt viselt, a jó tej végleg elaludt és erre Lebánovicsban feltűnőbben mozdult meg valami. Ebben az időben vette zokon, ha öregnek hívták s akkortájt zsörtölődött legtöbbit a gazdaasszonyával, amiért az álló tükröz gyanus tisztaégu.

— Hiszen nem vagyok én még ilyen vén maskaré, mint amilyent ez mutat!

— Ne te, ne, — bizalmasodott az öreg cseléd — tán bizony jó volna még egyszer legénykedni.

Lebánovicsból kitört az indulat:

— Hát aztán! Az legénykedik, aki teheti... Érek annyit, mint a tejfeleszájuk! Annyit mondok, meg ne haragíts, mert...

A gazdaasszony elnevette magát, úgy folytatta:

— Mert asszonyt hoz a házhoz, ugye lekem, sranyom, édes tekintetes ur! Elkéstemk már attól.

És legyintett hozzá.

A kézmozdulatában, vagy a hangban volt e valami kellemetlen, elég abból annyi, hogy Lebánovics némi biztonság okáért a tükröz előtt termett, onnan kiabált vissza:

— Most azért is megmutatom, hogy úgy lesz. Akármennyire nincs inyedre, asszonyt kapsz. Ebben a szent órában megyek érte.

Az óra még el sem mult, a négyesfogat kigördült a házból s Lebánovics szilajon rángatta a gyeplőt.

— Még bele mer ezólni a dolgomba! Azért

Százötven gyermek tűzveszélyben.

— Leégett amerikai magyar templom. —

Távirati tudósítás.

Newyork, január 23.

Súlyos csapás érte néhány nap előtt az east-chicagói magyarokat. Az említett napon ugyanis porrá égett az east-chicagói római katolikus templom, amelyet évek hosszú közdelme és nagy áldozatok árán tudtak megvalósítani, hogy a chicagói magyarok díszes templomban imádhassák istenüket és ápolhassák a nemzeti kultuszt. A templom alatt volt az iskola is, amely szintén a tűz martalékává lett.

A szerencsétlenség napján reggel 8 órákor még misét mondott Bognár Pál plébános, melyen az iskolás gyermekek is részt vettek. Mise után a templom kiürült, minden rendben maradt benne. A gyermekeket az apáca bekísérték az iskolába, a hol kezdetét vette a tanítás. Alig telt el egy félóra, a mikor lélekszakadva rohant az egyik gyermek a plébániára:

— Ég a templom!

A dermesztő hidegben egy pillanat alatt talpon volt az egész környék lakossága. A kétségbeesetten kiáltozó és futkosó emberek között az első volt az egyház derék plébánosa, a ki haláltmegvető bátorsággal kabát és kalap nélkül rohant be egyenesen az égő templomba, hogy legalább az oltáriszentséget kimenthesse. Páldáját követte két apáca is. De hasztalan volt minden.

A templom hajója lángtenger volt, a felékesített főoltár már porrá égett s így mentésre gondolni sem lehetett. A plébános és apácák élete is koskán forgott, mert a nagy fojtogató füstben majdnem életüket veszítették. A kétségbeesett és mélyen lesújtott plébánost erőszakkal kellett kivezetni a templomból.

A helyzetet még tragikusabbá tette az a körülmény, hogy az elég későn érkezett tűzoltóság a nagy hideg és gyenge víznyomás következtében nem igen tudták használni fecskendőiket. A kétségbeesés akkor emelkedett a legnagyobb fokra, amikor híre futott, hogy az égő templom alatt levő iskolában 150 apró gyermek vár kimentésre.

— Mentsük a gyermekeket!

is megmutatom neki, hogy azt teszem, amit akarok.

A szomszéd faluban érte utól az este Bobdayéknál egész sor kivilágított ablakot látott, behajtatott hozzájuk. A háziasszony aztán fogadta:

— De ki van fenve a bajuszod, csak nem háztűznézőbe mégy?

— Nem lehet azt tudni, — incselkedett Lebánovics. — Tán látszik rajtam?

— Nana, — fenyegette meg Bobdayné — mindenestre gyanus vagy. Megakad valakinek a szeme rajtad.

Lebánovics önkéntelen is a bajuszához kapott.

— Igazán úgy gondolod, hugom? Tegyük föl, hogy szabad vagy, — hozzám jönnél-e?

— Ugyan, menj már, te bolond, csak nem akarsz elválasztani az uramtól?

— Nem rólad van szó, csak azt kérdelem, hogy hozzám jönnél-e, ha — tegyük föl — így volna, meg úgy volna? A magad-korabelit értem.

Bobdayné egész komolyan azt felelte:

— Még kétekedsz is benne?

Lebánovicsnak hirtelen széles kedve támadt.

— Izé, te, Kata, hány éves is vagy te most?

De már erre hátba vágta.

— Elmenj már a bolondságaidal, mire nem vagy még kíváncsi?

— Nanó, nem is annyira azt skarom tud-

— Mi lesz velük? Végük van!

Az anyák, szülők szívet facsaró siránkozással keresték gyermekeiket.

Ezalatt az iskolában az egyik tanítónő bámulatos nyugalommal esendre és bátorságra intette az apró csemetéket, akiket szép sorjába állított, aztán leült a zongorához és a himnusz hangjai mellett a gyermekek minden nagyobb veszedelem nélkül, szép rendben a szabadba jutottak a füsttel tele és már majdnem életveszedelmes iskola épületből. A nagy csapásban is leirhatatlan lelkesedést keltett a közönségben a gyermekereg megjelenése és szerencsés megmenekülése.

A tűz tovább pusztított és elhagyottotta a chicagói magyarság templomát és iskoláját. A tűzoltóság teljesen tehetetlen volt, mert vizet a rettentő nagy hidegben nem tudtak kapni, bár a tűzoltóság nagy erőfeszítéssel próbálta a tüzet elfojtani, miközben két tűzoltó könnyebben, egy pedig súlyosan megsérült. A kár meghaladja a 17 ezer dollárt, melyből biztosítás útján 6—7 ezer dollár megtérül.

A nagy tűzkatasztrófa mélyen lesújtotta a chicagói magyarságot, melynek nevében a plébános felhívást intézett az amerikai magyarsághoz, hogy adományaikkal segítsék az elpusztult templomot és iskolát újra felépíteni.

Békés szellők a politikában.

— A horvát bán Budapesten. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 23.

Apponyi Albert gróf tegnapi beszédének az lett a következménye, hogy ma már vérmes békekombinációk születtek meg és keltek szárnyra a képviselőház folyosóján.

A kormány részéről Lukács László pénzügyminiszter ugyancsak az appropriációs vita végén, valószínűleg esztendőnkön fog válaszolni az ellenzéki oldalról fölhangzott fejtegetésekre, így Apponyi proposícióira is, s így addig ismeretlen marad a kormány álláspontja a békés megegyezés tekintetében. A pártvezérek közt azonban már ma olyan beszélgetések indultak meg, amelyek máskor is rendszeresen megkezdtek előzni a formális békekisérleteket s előkészítik a talajt ezek számára.

Tanácskozó politikai vezérek.

Megjelent ma a Házban Tisza István gróf is, a kivel mindjárt az ülés megnyitása után Andrássy Gyula gróf beszélgetett hosszasan. Apponyi Albert gróf Berzeviczy Alberttel tanácskozott, a kiknek számára ezután Andrássy is voltak közölni valói. Beszélgetett Andrássy Justh Gyulával, Návay Lajossal és Rakovszky Istvánnal is s mindennek azért tulajdonítottak jelentőséget a folyosón, mert Andrássy tudvalevően úgy nyilatkozott tegnap Apponyi beszédéről, mint a mely alkalmas alapot kínál a békés egyezkedésre, bár hozzátette azt is, hogy ez a közeledés csak akkor fog megtörténni, ha az állapotok előbb elfajulnak, szóval, ha kösben még harc lesz és huzavona.

Az ellenzéki pártok különben a pénzügyminiszter beszédéig a várakozás álláspontjára helyezkednek s ettől függ majd az is, hogy a véderőreformmal szemben milyen erővel indul meg a harc a baloldaltól.

A békehírekre és a béketárgyalásokra vonatkozó kombinációk erősen folynak, különben a munkapártiak részéről is. Tisza hívei, sőt maga Tisza István is, a békés megoldás hívei.

A miniszterelnök a Házban.

A miniszterelnök egészsége teljesen helyreállt és orvosai tanácsára vasárnap elbágyhatja már a szobáját. Este fel fog menni a munkapárt helyiségeibe hétfőn és kedden pedig megjelenik már a Házban. Návay Lajos a képviselőház elnöke ma felkereste a miniszterelnököt és hosszasan tárgyalt vele.

Beavatott helyről megerősítik, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök felgyógyulása óta hétfőn este jelenik meg először a Nemzeti Munkapárt körében. A munkapárt körének nevében Lukács László pénzügyminiszter, mint a kör igazgatója fogja a miniszterelnököt üdvözölni és átnyújtja neki a kör tagjai által aláírt üdvözlő iratot. Kedden este a Nemzeti Munkapárt a miniszterelnök felgyógyulása alkalmából a miniszterelnök tiszteletére díszlakomát rendez a Hungáriában, ahol a párt nevében Tisza István gróf fogja a miniszterelnököt felköszönteni.

Stürgkh osztrák miniszterelnök holnap reggel Budapestre érkezik, hogy Khuen-Héderváry Károly magyar miniszterelnöknél szerencsés felgyógyulása alkalmával jókívánatait kifejezze. Az alkalmat az osztrák miniszterelnök felhasználja arra, hogy a két államot érdekő gazdasági kérdésekről eszmecserét folytasson a magyar kormány elnökével.

Az új bán Budapesten.

Csuvaj Ede dr. horvát bán, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délelőtt a miniszterelnöki palotában folkereste Héderváry Károly gróf miniszterelnököt, a kivel hosszabb ideig tartó tanácskozást folytatott a horvát politikai helyzetről. A bán ezután megkezdte a magyar kormány tagjainál udvariassági látogatását. A bán ma délelőtt egy félhivatalos tudósító munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

Bécsben tett hivatalos bemutatkozó látogatásaim elvégzése után most ugyane célból Budapestre jöttem és ez alkalommal folytatni kívánom az egyes minisztériumokban néhány horvát ügy megoldására vonatkozólag korábban megkezdett tárgyalásaimat. Királyunk 6 felsége legkegyesebben kiballgatáson fogadott, amelyről csak annyit közölhetek, hogy Horvát és Szlavonországok általános helyzetéről részletes jelentést és állapotaink orvoslására vonatkozó előterjesztéseket tettem 6 felségének, a ki jelentésemet a legkegyesebben tudomásul vette és előterjesztett javaslataimat teljes egészükben jóváhagyta. Kibontakozó tervem egyes részleteirek közzétételébe ez idő szerint még nem boosátkozhatom. Horvátországban minden a maga kijelölt útján fog haladni s a végeredmény a magyar-horvát állami közösség erősödése, a két testvérország egymáshoz való viszonyának javulása, valamint Horvátországnak és Szlavóniának a közélet minden terén való üdvös fejlődése lesz.

Csuvaj bán előreláthatólag több napig fog Budapesten tartózkodni, a honnan azután Zágrába utazik.

TANÜGY.

(—) Gyorsírók irodalmi ülése. Az áll. fő-reáliskola gyorsíró köre vasárnap délelőtt tartotta Polgár Gy. Ödön dr. védnök tanár vezetésével II. irodalmi ülését a tagok nagy részvétele mellett. Az elnöki megnyitó és jegyzőkönyv felolvasása után Balla Béla úgysen szavalt a „Ujév kezdetén” c. gyorsíró tárgyú költeményt. Ezután Salamon Ödön, Dudás Pál, Fischer István és Moskovitz János rendkívüli tetszés mellett adtak elő magyar darabokat, melyeket a szünni nem akaró tapsokra meg is ismételték. Miskovits Ernő „Gyorsírókörünk 5 éves múltja” címen tartott sikerült felolvasást, melyben a kör sikeres működésével és az eddigi országos és házi versenyeken nyert díjakat összegezte. Végül „A gyorsíró és a telefon” címen sikerült tréfás jelenetet adtak elő Salamon Ödön (főszereplő) és Rudas Bédóg (gyorsíró). Ezekután a II. házi versenyen nyert díjak kiosztása következett, mi után az ülés véget ért.

ni, inkább, hogy melyitek a fiatalabb, te e, vagy ő, ejnye, hiszen tudod már, kicsoda?

Az asszony most kezdte csak érteni. Valamieskét kűzködött önmagával, aztán árnyak suhantak el a lelki szemei előtt, úgy mondta lassan:

— Várjunk csak, hogy is van... Azt hiszem, ő fiatalabb két évvel.

Azon az estén sokat tárcolt Lebánovics, a borkóstolás pedig másnap is tartott. Hogy ilyen nagy utra készült, úgy érezte, bátortásra van szüksége, mert a színjósanság szögletessé teszi az embert, ellenben az ital lendületet ad. Az első hét végén újabb bogarai támadtak.

— Mégse lehet ajtóstul rohanni a házba, — mondta, mikor nagyon jó volt a kedve; — alig félve özvegy. Hiszen, ha nem is volt az ura mellett nagyon boldog, akkor is özszeszokhattak annyira, hogy ne felejtse el olyan hamar.

Az egyenes utirányból letért hát egy kicsit jobbra, annál is inkább, mert híre jött, hogy Thurzóéknál olyan hordóra akadtak a pincében, amelyben kőpáncélt kapott a bor. A dongákat azóta lefejtették, most az isteni ital a maga köpenyegét hordja.

Lebánovics most jött rá, hogy mennyi jó ismerősét hanyagolta el az utóbbi esztendőben. Jobbra is élt egy család, amelynek a háziaszonyával sokat tárcolt valamikor, balra is találta valakit, otthon ülő, kösvényes embert, aki már csak a meleg flanellek iránt érdeklő-

dik, de csillogó szemmel figyel az ismeretlen kocsirobogásra. Néhol nem talált senkit. Vagy Balatonfűredre mentek a háziak, vagy az aratás foglalta el az idejüket. Mert már arattak, sőt túl is voltak a mezei munkán s amint telt az idő, telet a borkóstolások is, már tudták sokfelé, hogy Lebánovics háziüznésébe megy, épen, hogy nehezen jut el a kívánt helyre, mert a bátorsága csak nem akar egybegyűlni.

Az éjszakák már hűvösek voltak, Erdélyből korai havazás hírért hozták teknővájó oláhok s a konopi szőlőkben szüretelték a rancos szőlőt, mikor behajtott Lebánovics a Tabajdyék kapuján. Ott is indulásra készen álló fogatok az udvaron. — No, ide rosszkor jöttem — kiáltotta ő maga messziről.

Tabajdy sietett a verdege elé.

— Nincs semmi baj, gyere velünk!

Lebánovics azt se kérdezte, hogy hová, olyan mindegy volt az neki. Csak az uton kezdett valami motoszkálni benne, mikor Galást elbágyták, hogy a bolond véletlen egyre közelebb hozza a szép asszonyhoz, a régi ideálhoz. De talán épen ez a jó benne, az ilyen véletlent szokta az ember holtáig áldani, mert ez igazít el mindent.

Itatásnál lezárták a kocsirol s akkor azt mondta Tabajdy:

Meg lesz lepve a szép asszony, hogy féged vislek el neki prezentnek.

Hát csakugyan oda megyünk! — gondolta

magában Lebánovics és elégedetten bólintott hozzá.

— Mit tudod, — mondta neki vidámodva — hátha épen magam is úgy akarom!

— Nono, nagy bolond voltál egész életedben, épen illő, hogy együtt járjatok a manasszony-táncot.

— Majd azt is, még az ősszel.

— Kie macskát ősszel. Holnap, a lakodalmon!

Lebánovicsnak tátva maradt a szála.

— Mit beszélés lakodalomról?

— Csak tudod tán, hogy esküvőre megyünk!

— Az övére?

— Nem is az enyémre. Vagy azt gondoltad, hogy ki lehet várni, amíg te minden bort végigkóstolsz?

Lebánovics az utolsó szónál már fönn termett a kocsin. Dél felé járt az idő, melegen sütött a nap, mégis fázott.

— Hamar föl a bakra! — ordított a legényére.

A kocsi megindult, de az öreg felágaskodott az ülésben, úgy rázta meg a vállát.

— Visszafelé megyünk, hallod e, haza! Hajts, ahogy csak tudsz, ma nem szabad kimélni a lovakat.

A többit már magában tette hozzá, elmerengve a messziről kőklő hegyeken.

— Akár ne is vőlnának. Mert mire valók ha nem ötöt viszik!

Tisza István juhászbotja.

— Galka István kospásztor ajándéka. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, január 23.

Biharországból, Tisza István pátriájából, szellemes ajándék jutott ma el ehhez a kiváló államférfiúhoz. Az ajándék olyan, amelyet csak a népből származó ember esze gondolhat el, olyan agyvelő, melyben humor, ravaszság, bámulattal vegyes ragaszkodás és fantázia egyesülnek harmónikusán. A természetnek ez az egyszerű fia ügyes faragó és Tisza István személye iránt a hódolatát a maga módján, a maga művészetével fejezte ki. Levágott a fáról egy karosú ágat, juhászosan meghajlította és végtelen türelemmel, természetadta ügyességgel jeleket és képeket faragott abba.

As első a felirat:

„Készült a Méltóságos Tisza István ur részére Nagyságos Szuhányi Ferenctől. Készítette Galka István. Kospásztor.”

Megtudjuk tehát, hogy a képfaragót Galka Istvánnak hívják és Szuhányi Ferenc képviselő juhásza. A képviselő magára vállalta, hogy az ajánlásnak megfelelően eljuttatja az ajándékot Tisza Istvánhoz. Ez ma délelőtt történt meg a képviselőházban, ahol Tisza Istvánon kívül igen sok bámulója akadt a kospásztor remekének.

A bot felső részén kígyó tekergőzik, mely a hajlás végébe harap. Az alatta levő kép Tiszát mint képviselőházi szónokot ábrázolja. Ez a felírása:

„Képviselőházban népgyűlési beszédet tart.”

A második képen Tisza gróft nyeregben látjuk és alatta ez a felírás:

„Nyári lovaglás bundában.”

Ugyanis Tisza István gróf évekkel ezelőtt soványító kurát tartott és a jámbor falusi nép, Tisza rajongó hívei, akiknek a geszti földesúr az apjuk, már-már rosszra gondolt, mikor a kegyelmes urat kánikula közepén olyan prémes bundában pillantotta meg a lovon, amelyet sem Cook, sem Peary nem viselt, mikor az északi sarkot elérték. Tisza soványító kurát tartott és izasztól pakkoltatta magát jó fajta juhász bundába, még pedig szőrával kifelé és ez a jelenet ragadt meg Galka István kospásztor művészi fantáziájában.

Rendkívül sok humor szorult a harmadik képbe, melynek az a felírása:

„Erős kéz Bihar megyében.”

Ezen a rendkívül sikerült ábrázolaton Tisza István jobb kezével egy hatalmas tőköt emel a magasba és a körülötte álló parasztfiúk bámulva tekintenek fel a bihari Herkulusra és az arcuktól leri a szégyenkezés, hogy ez a Toldi Miklós ennyire megazégyenítette őket.

Igen sok mosolyt farasztott a bot lámulóiban a negyedik kép, amelyen Tisza István vasúti sínek felett áll szótterpesztett lábakkal és kezelve megállásra inti a vonatot. Alatta ez a felírás:

„Stacionárról visszatérve a vonatot.”

Ebbe azonban egyáltalában nincs ironia, hanem ellenkezőleg a természet fiának bámulata, amelyet ez a hatalmas eszelekedet benne eltett.

Akik a botot látták, mind megállapították, hogy a faragások igen nagy tehetségre vallanak, az alakok ugyanis vannak csoportosítva, tisztán ki vannak dolgozva és valamennyi igen jellemző. Mivé lett volna ez a pukszai faragó egy szobrász atelierben egy mester vezetése mellett? Most csak Tisza István gróf

iránt érzett hódolatból faragással a zsebkésével és valószínűleg szívéhez közelálló kisebb emberek részére is.

Es ezek után mondja még valaki, hogy Tiszának nincsenek tisztelői az egyszerű nép körében.

Csaló — apáca-ruhában.

— Letartóztatott házaspár. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 23.

Érdekes ügyben indított nyomozást az aradi és temesvári rendőrség. A Wiener Glas-industrie bécsi cég, melynek Freund Jenő a tulajdonosa, többek közt miniatúr szentszobrok forgalombahozatalával is foglalkozik és Aradon, Kiszentmiklóson, Németszentpéteren, meg a Délvidéken tömegesen akadtak megrendelői. Utóbbi időben rájött azonban a cég, hogy német ügynöke visszaél a belsje helyezett bizalommal és részben hamis megrendelésekkel károsítja a céget, részben pedig nem szolgáltatja be a felvett vételárat, vagy előleget. Igen sok vevő ugyanis megtagadta az utánvétellel szállított szobrok átvételét, mert már előre befizette a vételárat, vagy előleget adott a megrendelés alkalmával, nélkül, hogy fizetése az utánvétel alkalmával levonásba hozható volna.

A dologról ezt jelenti tudósítónk:

A bigott parasztnép együgyű tudatlansága, korlátolt elfogultsága igen jövedelmező tőkének bizonyult két ravasz csaló számára. Freund Jenő, a fent említett bécsi cég tulajdonosa megbizta Valacsay Ferencet és nejét, volt aradi, jelenleg temesvári lakókat, hogy a nép között adjanak el apróbb kivitelű, szenteket ábrázoló szobrácskákat, állásthozó szenteket. Ezeknek a szobroknak nagy varázserejük lehetett, mert még zsenélni is tudtak — egy egyszerű rugó segítségével.

A Valacsay házaspár egy jókora csomó zenés szenttel felruházva elindult a falvakba, különösen a német paraszti községekbe, mert tudták, hogy erősen istenfőlők és szeretik a hitet erősítő apróbb tárgyakat, szobrokat. Az üzlet pompásan jövedelmezett Valacsayné, hogy a szent cél még stilszerűbb külsőt nyerjen, apáca köntöst szedett magára és alig volt hár, ahol el ne helyeztek volna egy zenés szentet, vagy ahhoz hasonlót. A parasztiok nagy istenfőlélemmel hallgatták a tulvilági hangokat és a kinyilatkoztatás szent varázsának hatása alatt ki is fizették mindjárt a jámbor kufároknak a szent polgári árát.

Az üzlet fényesen ment, a szobrok gyorsan elkeltek, csak az volt a bökkenő, hogy Valacsayék az egész szentelt ügyet nagyon is próza módon fogták fel és a jámbor hívőktől beszédelt pénzt nem küldték el a szentgyártó cégnak, hanem azt megtartották maguknak. A cég csak a megrendelőlapokat kapta meg és az utánvétellel újból szállított szenteket a népnak. Van ebből a fajtából elég mennyiségű földön egyaránt. A parasztiok azonban megelégedtek egy muzsikussal és így csakhamar kiderült a Valacsay-familia turpánja. A rendőrség is tudomást szerzett az ereklje ügyről és tegnap délután a temesvári rendőrség az Előváltás 19 szám alatt levő házban letartóztatta a vállalkozó házaspárt. Több rendbeli fekete köntöst, apácaruhákat találtak náluk: mindketten tagadják, hogy megvásárolták volna a céget. A bécsi kereskedő bevallása szerint négyezer korona kárt szenvedett. A házaspárt ma átlierálták a temesvári kir. ügyészség fogházába.

Egy óras sztrájk az aradi szinpadon.

— Karhölgyek passzív rezisztenciája. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 23.

Nincs igazuk a kritikusoknak. Az aradi színház nincs hermetice elzárva a haladástól. A modern szellem oda is bejuthat. Sőt be is jutott már. A mai napon jutott be egész éze revétlenül. Délelőtt, a próbák alatt.

A nap rendesen indult. Próbáltak a Mikádóból, a Párisi életről és a Kis kávéházból. Azután áttértek a Leányvásárra. Hiába, csak jó dolga van a színészeknek. Aradon nem unhatja magát, egyrészt mert sok a próba, másrészt, mert ellátogathat minden felé. Japánba, Párisba, Amerikába, sőt hála a „Kis grófnak” ebben a hidegben még Sorentoba is.

A nagy esemény a Leányvásár próbája alatt történt. Kifűtött... — nő nem a tűz — hanem az elégedetlenség és nyomban utána a sztrájk. Sztrájkoltak a kar hölgyei. A Mofiaszky gróf kisasszonykák épügy, mint a sorentoi fürdő vendégek, sőt a bizánci nép és az udvarhölgyek, a szobaleányok és a mondainók.

A Leányvásár mai próbáján Polgár, a rendező két kicsi nővel állított be. Kérem, kérem, ne tessék rosszat gondolni. Csak azért kicsik, mert alacsony a természetük. Felesleges kiírni a neveket. Egyrészt azért, mert ön is ismeri őket.

Különben a kicsi nők nővérek. Tavaly gyakran lehetett őket a színház körül látni. Idén a korzón. A színháznál tavaly statisztáltak, a korzón idén sétálnak. Orvosi tanácsra: jó az a kis friss levegő.

Polgár a nőket a balfenekre állította s kijelentette, hogy szerepelnek a Leányvásárban.

— Önök hölgyeim kevesen vannak. A második felvonás fináléjában sok női matrózra van szükség. Statisztika-nőkre van szükség.

Polgár a két nővért a balfenekre, a kardalosnők ellenben fiatalra állították.

— Oh szörnyűség, oh szörnyűség, oh szörnyű-szörnyűség! — énekeltek s minden bizonynyal a megszokás következtében kivonultak a szinpadról. Hiába kapacitálta őket Polgár, hiába magyarázta, hogy statisztákra szükség van.

A nők felvonultak az öltözőbe és ehatározták, hogy nem lépnek a szinpadra, ha a két nővér ott van. Megizenték a rendezőnek, hogy a két kicsi nő jelenléte kisebbiti a kari (a női kari) tekintélyt s ezért, ha azok maradnak, akkor a női kar sztrájkol.

Borzasztó bonyodalmak támadtak, a rendező ragaszkodott, a kar sztrájkra készen állott. A sztrájtanyát is kiválasztották, Mucsi Anna, a táncosné például annyira ragaszkodott a két nő eltávolításához, hogy saját szavai szerint később lett volna farkasokkal együtt fellépni, mintsem a statisztajelöltekkel.

A hangulat izzó volt, már-már arról beszéltek, hogy az esti előadáson sem vesznek részt, amikor ott Steadrey s vele jött a béke. Steadrey akontón kívül semmit sem tud megcsadni társulata tagjaitól s a két nő elküldte. A sztrájk ezzel joggal ért s a kar, megfogya bár két statisztával, de törhetetlenül énekelte tovább Jacobi melódiáit.

MULATSÁGOK.

(=) Alarcos bál. Az nevet a legjobban, aki utoljára nevet és az mulat a legjobban, aki 1912. február hó 4 én, vasárnap este a Fehér Kereszt szálloda nagytermében megtartandó Alarcos balon részt vesz.

Letartóztatott csaló nagyiparosok.

— A téglaszállítások titkai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, január 23.

Megemlékeztünk mai napunkban arról, hogy a fővárosi rendőrség nagyobb szabású csalást leplezett le, amelynek áldozatai budapesti építőmesterek voltak. A szélbájosok a gyömrői téglagyár bérlelőjével, Bród Ernővel összejátszva, sok ezer koronával megkárosították a téglaszállításnál a megrendelőket. A főkapitányság ma délután két órakor család és magánokirathamisítás miatt előzetes letartóztatásba helyezte Bród Ernő téglagyárost és Frank Bernát nagyfuvarost.

A téglacsálás dolgában még tavaly novemberben tették az első följelentést a rendőrségen. A följelentő Csillag Bernát volt, a gyömrői téglagyár építőmestere. A rendőrség meg is indította a nyomozást, de mivel maga a följelentő sem sürgette valami nagyon az ügyet, az egész dolog ellaposodott, annyival inkább, mert közben arról értesült a rendőrség, hogy a följelentő és a téglagyár megegyeztek egymással.

Később azután már nemcsak a téglagyár, hanem ismeretlen tettesek ellen három újabb följelentés érkezett. Ezeket a följelentéseket a Vágó-testvérek, Mód Lajos és Kauser Gyula, a Magyarországi Építőmesterek Egyesületének elnöke tették meg. Általánosságban ismeretlen tettesek ellen szolt mind a három följelentés, a melyeknek a tartalma körülbelül ugyanaz volt. Elmondják ugyanis a följelentésben, hogy valamennyi építkezésnél évek óta majdnem kétszeresen túlhaladja a költség az előírányzatot, holott a szállított anyagnak jóformán csak fele van benne az épületben. A följelentők abbéli véleményüket fejezték ki, hogy itt valami ma fíának kell lenni: összejátszanak a termelő, a szállító és az építkezési alkalmazottak.

Az első nyomok.

A följelentések alapján a rendőrség igen óvatosan és nagy csöndben fogott a dologhoz és sikerült is megszereznie az fiktív szállítmányokról szóló szállítóleveleket. Megállapították, hogy Frank Bernát nagyfuvaros veje, Eisler Vilmos rábeszélésére egyes pallérok aláírták ezeket a fiktív szállítóleveleket, mintha az anyagot átvették volna. Most már a továbbiak megértéséhez szükséges tudni, hogy Budapesten husz kilométernyi körterületen belül nincs közvetlenül téglaszállítás, csupán a téglagyárak kartellirodája utján, amely az Andrássy-ut 27. számú házában van, lehet téglához jutni. A fizetés pedig úgy történik, hogy a szállító cég beküldi az irodának a szállított tégláról szóló elismervényt, az építőmesterek ezek alapján befizetik az összeget a kartellirodának, amely továbbítja a gyárosnak, levonva a fuvardíját.

Ebből a rendőrség megállapította, hogy ezeknél a fiktív szállításoknál össze kell játszania a gyárosnak, a fuvarosnak és a pallérnak. Egy konkrét esetben a gyömrői téglagyárnál meg is tudták állapítani az összejátszókat és az összeget is, a mellyel ezek az építészeket megkárosították. A rendőri bizottság kiszállt a gyömrői vasúti állomásra, a hol megállapította, hogy 1910-ben mennyi téglát adtak föl. Kiderült, hogy 1,500.000 téglát raktak kocsira, a mit Budapestre hoztak. Ezzel szemben a budapesti Andrássy-uti kartelliroda 3,302.000 téglának az árát fizette ki. A különbözet — közel két millió téglára — a csalók zsebében maradt. Tavaly, 1911-ben még nagyobb százalék jutott a csalóknak.

A csalásnak ezt a módját csak a gyömrői téglagyárnál tudta a rendőrség megállapítani, mert ez a téglát vasúton érkezik a fővárosba. Más gyárak is fizették a fuvarosokkal és a pallérokkal összejátszva a csalásnak ezt a módját, de ezek ellen semmiféle adatot sem tudott a rendőrség szerezni, mert a gyár közvetlenül a fuvarosokkal intézi a szállítást.

Házkutatás a gyömrői téglagyárban.

Ennyi terhelő adat alapján a rendőrség kiszállt Gyömrőre Bród Ernőhöz, aki az ottani téglagyárat béri. Házkutatást tartottak nála, amely alkalommal a levelezéséből kitűnt, hogy a pallérok számtalan esetben jutalékot kérnek tőle, amiért a téglát átvették. Találtak továbbá egy noteszkönyvet is, amelyben ugyyszólván tételtől tételre ki van mutatva, hogy mennyit szállított és mennyit számított föl. Bród Ernő ezt a följegyzést ki akarta tépni a noteszból, amikor a notesz a rendőrségtiszviselőhöz került, odaugrott hozzá, hogy kikapja a kezéből, a rendőrök azonban lefogták. Megállapította a rendőrség azt is, hogy Bród Ernő nem vezetett rendes könyveket.

Bród és Frank letartóztatása.

A rendőri nyomozás is sikerrel járt, hogy megállapították azt is, hogy nem csupán a téglával, hanem a mésszel, habarccsal, vassal és fával is hasonló manipulációk folynak, habár nincsenek is konkrét adatok, de a valóságban számosan csinálnak így összejátszva, úgy, hogy ez horribilis módon megdrágítja az építkezést, a mi viszont hozzájárul a lakásdrágasághoz.

A sok terhelő adat alapján a rendőrség még tegnap előállította a főkapitányságra Bród Ernőt és Frank Bernát nagyfuvarost s azóta többször kihallgatta őket. Ma délután is vallatták őket és délután két órakor csalásért és magánokirathamisítás címén előzetes letartóztatásba helyezték őket. A többi gyanúsított ellen folyik a vizsgálat.

A letartóztatott nagyiparosok védője Salusinszky Gyula dr. egy hírlapíró előtt így nyilatkozott védenői védekezéséről:

— Igaz, hogy a téglákat a gyár szállította a józsefvárosi pályaudvarra, s onnan Frank Bernát fuvarozta el az épületekhez. S a rendőrség tényleg a pályaudvarra érkezett s a kartell által kifizetett téglák száma között állapított meg egymilliónyi különbözetet. Nem szabad azonban elfeledni, hogy az olyan vagonokba, melyekbe hivatalosan csak kétezeröttszáz téglát fér bele, valóságban kétezernyolcszáz lehet és szoktak helyezni. Azonfelül volt a gyárnak egy bérelt helyisége Budapesten, ahol három négyezer darab téglát volt állandóan beraktározva, innen is fuvaroztak, nemcsak a gyárból. Bűnösök csak a kocsisok lehetnek, akiknek érdekük, hogy minél több forduló után fizessék őket s akik ezer darab helyett rendszeresen nyolc-kilencszázat visznek kocsijukon, sokszor el is adnak a téglából. Hibásak a pallérok is, akik nem ellenőrizték pontosan a téglák darabszámát, sőt megessék, hogy észrevették a hiányt, mégis aláírták a vétellelet.

Építészek a téglacsálásról.

Tudvalevőleg Csillag Bernát Béla építész vette észre elsőnek pár hónappal ezelőtt a pallérok manipulációját és érdekes nyilatkozatában így számol be felfedezéséről:

— Három hónappal ezelőtt egy Nefelejtsutcai építkezésimnél észrevettem, hogy a főpallérom este hat órakor idegesen elsiel. Öva-

tosan utána mentem s láttam, betér a Józsefvárosi kávéházba, ott már várta Frank és Eisler, beszéltek, zsebredugott valamit s kijött. Én kétszer hatalmasan pofonvágtam, aztán kiszedtem a zsebéből, amit odabenn beledugott: hat ellenlieferscheint. Akkor tudtam meg, hogy Bródéknak céljuk az, hogy pallérokat pár forinttal megvesztegetnek s azok aztán a nem is szállított tégláról kiállítják a vétellelet, amelyet a kartell leszámítol s a mesterek szombatontként kifizetik. Azonnal detektíveket kértem Krecsányi Kálmán detektívönöktől s nyomoztattam azután, mennyi téglát érkezik a Józsefvárosi pályaudvarra s mennyit számítol le a kartell. Ekkor Bród megijedt, feljött hozzám könyörögni. Hivatkozott nyolc gyerekére, kérte, egyezzen ki vele s én megelégedtem négyezer koronára helyett ezerháromszáz koronával. Kérem, Bród, Frank, Eisler föltétlenül bűnösök, persze tagadják. De bűnös sok pallér is. Én magam négyet elbocsátottam ilyesmi miatt. Sajnos, a pallér-mizéria a mi örök nyavalyánk. Még ha ott aludnánk az épületnél, akkor is meglopódnának.

Mód Lajos építésznek hét nyolcszer korona a kára, mert százhatvenezer darab téglával kevesebbet kapot, mint amit fizetett.

— A Bród cégről már régebben hallottuk — mondta Mód a hírlapíróknak — hogy a téglaszállításoknál bajai voltak s több céggel kiegyezett nagy összegekben, ami szintén gyanús volt. Nekünk a Szigetvári utca 23. számú építkezésnél okozott kárt. Megjegyzem, az anyag átvételével Horváth Ödön főpallér volt megbízva, neki kellett volna szigorúan ellenőriznie a szállítást.

A Vágó-testvérek, akiket szintén megkárosítottak a téglacsálásokkal, így nyilatkoztak:

— Még október végén észrevette pallérom a Népszínház-utca 53. számú építkezésnél, hogy Frank Bernát kocsipallérja, a nevét bizony nem tudjuk hirtelen, egy napon tízezer téglával becsepött bennünket. Egy Frank-féle szállítás után fölmászott egy másik téglaszállító kocsijára, hátul, így kezdte ledobálni a téglákat, mintha az ő kocsiján lennének, s küldte be a fiút a liferseinnel. A pallér aláírta. Félóra múlva jött az igazi szállító s az igazi liferseinnel, s ekkor kiderült a csalás. Rögtön följelentettük a dolgot, de eddig még semmi kártérítést nem kaptunk. Még nem állapítottuk meg teljesen, de 60—70 munkanapon keresztül legalább is hetvenezer téglával károsodtunk, ha mindig ilyen arányokban csinálták!

A Vágó-testvérek tehát nem a gyárost vádozzák, hanem a fuvarozó közegét.

VIDÉK.

Hangverseny. A máriaradnai Magyar Dalár-egyesület e hó 20-án Máriaradnán a Balázs-szálloda összes termeiben fényesen sikerült hangversenyt és táncvigalmat tartott. Az izléssel s gondosan összeállított műsor minden egyes pontját zajosan megtapsolták. A férfikarokban a szép pianok és precíz előadás különösen kitűnt. A vegyeskarokat gyönyörűen énekelték. Az egyes szereplők közül Kéri Giza ügyesen adta elő az „Álarcosbál” című monologot. A „Hypnotizmus” című párjelenetben Frisch Toncsi és Németh Maca zajos elismerést arattak. A „csipkerózsa” című monologot Németh Maca oly kedvesen s oly sikerrel adta elő, hogy a közönség sokszor megtapsolta. A táncmulatság reggel hat óráig tartott. Németh Dezsőnek nagy érdeme volt az est sikerében.

Az aradi főzsdén.

— Uj alapításokról beszélnek. —

Az aradi embereket felveti a pénz. Amnyi kérem ebben a városban a dohány, hogy az emberek azt sem tudják, mit csináljanak vele. Napokig török rajta a fejüket s direkt gondot szereznek vele maguknak: hogyan költsék el.

A dohányosok egy része értékpapirban utazik. Nehogy azt tejsék azonban hinni, hogy az uton gallér helyett értékpapirt vesznek magukra. Dehogy. Az értékpapirt az emberek nem magukra, hanem rendszeren a kávéházban veszik. Rendszeren a Strasser és Robitsek társaságtól veszik. Kevesen vannak ugyan Aradon, akik a társaság két beltagját nem ismerik, de azért elmondom, hogy a két ember csodálatosan szereti egymást.

Az értékpapir vásár az nem olyan, mint a közönséges vásár. Tizedazer azért nem, mert előtte van az értékpapir szó, de harmadszor már azért sem, mert az értékpapirvásárnál nem a portéka van kirakva. Ellenkezőleg. A vevők ülnek szép sorjában a kávéház kirakatában. Aztán jön a Robitsek, vagy a Strasser. Ilyenkor a vevők izgatottan várják, hogy melyiküket fogja megszólítani. Aztán az R. vagy az S. félrehívja Krausz Simont, vagy Elek Pált! (Ja azt elfelejtettem megmondani, hogy Aradnak is vannak krausz simonjai, habár egy kicsit gyengék, hogy ne mondjuk Simonok még.)

Az értékpapir láz feltűnő tünetei: aki ebben szenved, az számolni már csak németül tud, az folyton értékpapirokról beszél, opciókkal álmodik, bankdirektorokat szid. A láz az ragadás. Ma már ott tartunk, hogy minden második ember értékpapirt vesz. Lassanként odafejldik a dolog, hogy színészek és újságírók is részvényeket, meg opciókat vesznek megtakarított pénzükön.

Amnyi a pénz már Aradon, hogy egyesek napokon keresztül csak azon török a fejüket, hogy milyen új vállalatot indítsanak meg. Egy fél év alatt alakult Aradon 186 iparvállalat és 1.226.441 új pénzintézet. És még mindig nincs kimerítve a tőke. Még mindig akadnak emberek, akik a drága jó, finom koronáért papírost vásárolnak. Nem is üresen, hanem olyat, amilyenre nyomtatva van.

Ennek az ötletszegénység az oka. A gründolók nem tudnak már új ötletet találni. Hát én szolgálhatok egynéhánnyal. Teljesen ingyen engedem át az érdeklődőknek, csak azt kötöm ki, hogy az új vállalatok közgyűléseire hívjanak meg engem is. Na ja!

1. Csináljunk egy vasipari részvénytársaságot. Ilyen ugyan már van Aradon, de az nagy költséggel dolgozik. Az alakítandó új társaság szabadalmazott eljárással kivonja a „vas” névből, esetleg a „Vas”-kávéházból a vastartalmat.

2. Hókonzerv gyár. Ez egy nagyon jó ötlet. Most amennyi hó fekszik használatlanul a földön. A havat meg kell aszalni és el kell tenni nyárára. Az eljárás olyasfajta, mint a dunsztopsztnál.

3. Poloskaszergyártás. Ez egy virágzó iparág lesz. Hisz a közmondás is azt tartja, hogy „Megfojtja őt és a kedves családját”. Eddig a poloskákat rosszul kezelték. Karbolsavval, meg matteinél, meg tudja isten mivel. Ez az eljárás nem helyes, a karbolsav nem jó a poloskáknek. A poloskáknek egyedül a tejberizs jó. Attól hiznak.

4. A színházi légvonat felhasználása ipari célokra. A színházi cogot nem lehet paragon hevertetni. Fel kell használni ipari célokra, például szélmalomhajtásra. Esetleg egy cipőgyárral lehet összeköttetésbe hozni s akkor olcsón lehetne cugocipót előállítani.

5. Kell alapítani egy vesszőgyárat. Az emberek nagy energiát pazarolnak el azzal, hogy a

mondatok közé, meg a botokra vesszőt tesznek. Ezt az energiát meg lehet takarítani. A vesszőket gyárilag kell előállítani és megrendelésre szállítani. Ehhez az alapításhoz pénz sem kell. Az ember a gyár céljaira felket kér a várostól. Felket kap. Akkor a telekre épít valami házikót és beállít oda 5 napszámot. Akkor szubvenciót kér a várostól. Százezer koronát. Esetleg a város részvényeket is jegyez. Ilyenkor ajánlatos rövid időköz után elsőbbségi részvényeket kibocsátani.

6. Aranybányatársaság. Ez rendkívül jövedelmező. Azt mondják, hogy Cseh Ferenc torkában aranybánya van. Ezt az aranybányát ki kell használni, tárnákat nyitni belé és kitermelni. A haszon kettős.

Aki minderebben a vállalatokban részt vesz és megmarad valamije, az adja a pénzét nekem kölcsön. Bocsuletszóra. Csak elsejőig.

D'or.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Szereltem gyermeke, színmű. (C. bérlet.)

Csütörtök: Az ördög vigjáték. (A. bérlet.)

Péntek: Rosenkranz és Gildenstein vigjáték. (B. bérlet.)

Szombat: Leányvásár, operett. (Bemutató-előadás.) (B. bérletszűnet.)

* Leányvásár bemutatója. Örömdetes jelenség, hogy az utóbbi években egyre jobban érvényesülnek a magyar operettszerzők. A hatnyolc év előtti sikeres korszak óta alig mutattak be operettet, amely ebben a könnyű műfajban is értéket jelentett volna. A Leányvásár hónapokkal ezelőtt tűzték műsorra a fővárosban és bemutatója óta megszakítás nélkül sorozatos előadásokban kerül színre. Martos Ferenc, Bródy Miksa és Jakobi Viktor operettje oly nagy sikert aratott, hogy előreláthatatlan az az időpont, hogy mikor fog a műsorról lekerülni. Az aradi színház most szombaton mutatja be azt a nagyszerű operettet és már hetek óta készül a bemutatóra, amelynek előreláthatólag itt is nagy sikere lesz. Az érdekes cselekményű operett tartalmát itt ismertetjük.

Első felvonás. Harrisonnak, a dúsgazdag börzsekereskedőnek lányát, Lucyt, a hegyvidéki leányvásár néptünnepélyén tréfásan összeházasítják egy Tom nevű csavargóval. Kiderül, hogy a tréfás házasságot komolyan kötötték. Tom enged Lucy könyörgésének s nem viszi egyelőre magával, de megfogadja, hogy Pünkösdkor érte jön. Második felvonás. Harrison Lucyvel hajón a tengerre menekül Tom elől. De Tom mint fűtő jelen van a hajón s követeli feleségét. Kiderül, hogy Tom álneven szerepelt az esküvőn s így a házasság, amelyet Tom nem szerelemből, hanem Harrison ellen boszúból kötött, érvénytelen. Harmadik felvonás. Lucy férjhez akarják adni gróf Rottenberghhez, de elszökik a félreértés, mely Lucy és Tom — igazi néven Faeiwood — közt keletkezett, úgy, hogy Lucy mégis csak Tom veszi nőül.

Az operett szereposztása a következő: Harrison Jack — Várnay, Harrisonné — Bankóné. Lucy leányuk — Dióssy Nusi, Jessy szobaleány — Rentay Boriska, gróf Rottenberg — Polgár, Fritz fia — Győző, Míglett Tom — Huszár, horoszmáros — Vas. Az operett bérletszűnetes előadásban kerül először színre.

* Szereltem gyermeke. Bataille nagyhatású színművét játssza holnap este a színház. A színmű most kerül negyedszer színre, még pedig teljesen a bemutató szereposztásában.

* A Kölcsey-egyesület felolvasása szerdán délután 5 órakor a következő műsorról lesz: 1. Négyszáz László dr.: Mikszáth Kálmán írói egyénisége. 2. Janovics Jenő dr.: A mai dráma. 3. Wagner József dr. Dal Patófi Füstbe ment terv és Szeptember végén szövegére. Éneklő szerző zongorakísérete mellett Huszár Károly.

* A színházi hét műsora. A Kis kávéház bemutatóját több akadály miatt a jövő hétre halasztotta a színház. Tristán Bernárd vigjátékának premiérje eszerint a jövő hétre marad, helyette pedig Az ördög és a Rosenkranz és Gildenstein vigjátékok kerülnek színre. Molnár Ferenc vigjátékának címszerepét Szendrey Mihály játssza, a Rosenkranz és Gildenstein egyik címszerepét szintén a színigazgató, a másikat pedig Beregi Sándor dr. fogja játszani. A két vigjátékban fellép ezenkívül a színház egész vigjátéki együttese.

* Casals Pablo aradi hangversenye február 21-én lesz. Rendezi: Weisz László. (Telefonszám 230.)

* Lélek és testiség. Ez a címe Czencsy Jenő új és érdekes könyvének. Két modern regényt találunk benne. A rapszodiát és egy társadalmi athaista regényt. A kitűnő könyv a Bankó Gyula Grill féle udvari könyvkereskedésében jelent meg és ugyanott is rendelhető (Dorottya u. 3.) valamint minden könyvkereskedésben. Ára a vastkos kötetnek 3 korona.

* Reik gordonkaművész aradi hangversenye. Több ízben megemléztük, hogy az Aradon jól ismert fiatal, nagytehetségű gordonkaművész, Reik Károly január 28-án, vasárnap este 8 órakor tartja meg a Fehér Kereszt nagyjelmében. A hangverseny iránt nagy az érdeklődés és jegyeket már csak korlátozott számban kapni Weisz Lászlónál.

* Sevcly világhírű vonósnegyes Aradon egy hangversenyt rendeznek február hónapban. Jegyek Klein könyvkereskedésben. 368

* Az élet drámái, azok a szívhez szóló, mindennap előforduló nagy tragédiák produkálnak csak olyan érdekfeszítő összeállításokat, amint az Uránia színház legújabb előadásában: A bűnös anya című nagy társadalmi életképben bemutat. A férj, feleség és udvarló hármasába egy negyedik nagyjelentőségű szereplőt állít be poétikusan annak az életképnek a szerzője: a gyermeket. A szenvedélyeken és indulatokon felülemelkedő és győzedelmes szülői szeretetnek apoteozisa ez a kép, amelyben a legfontosabb szereplő a gyermek. A gyermek fedezi föl a hűtlen anya csalásait, a gyermek ad erőt a megcsalt férjnek, hogy el ne dobja összevagdalt életét és végül a gyermek téríti vissza az igaz útra a megtévedt asszonyt és az ő kis keze hozza létre a kiengesztelődést. Elsőrangú művészek játsszák az egyes szereplőket és a kisfiú fiatal személyesítője is feltűnik élethű játékaival. Érthető, hogy a szenzációs képet hívték és kedden oly nagy közönség nézte végig, hogy valósággal megostromolták az Uránia-színházat. A bűnös anya még a szerdai előadásokon kerül színre. 175

* Pali utolsó fellépte. Napról-napra nagyobb érdeklődést vált ki az Apolló-színház szenzációs számba menő látványossága: Fajankó kalandjai Meseországban. Ma egy a délutáni gyermekelőadásban, mint az esti rendezés előadásokon az utolsó darabig minden jegy elfogyott s így Pali, aki a Fajankó szerepében pompás alakítást nyújt, minden alkalommal zsúfolt nézőtér pyönyörködött. De kétségtelenül meg is érdemli ez a látványosság a megnyilatkozott szokatlan nagy érdeklődést, először, mert a kép kivitele egyszerűen bravurja a technikának, másodsorban pedig, mert Pali világszerte elismert komikus tehetsége ebben a szerepben bontakozik ki a teljes erejében. A kolosszális kép valószínűleg az egész héten át telt házakat vonzana az Apolló-színháznak, de a filmre már más városban várnak s így Pali holnap, szerdán játssza el utoljára Aradon a Fajankó pompás szerepét. 177

* Az utolsó gyermekelőadás. Az Apolló-színház a nagy látványosságát: Fajankó kalandjai Meseországban című háromfelvonásos gyermekregét szerdán délután fél öt órakor mutatja be utoljára gyermek előadásban.

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

TÖRVÉNYKEZÉS.

A halálra ítélt Regula.

— Az edelényi rablógyilkosság a Kurián. —
Távirati tudósítás.

Budapest, január 23.

A miskolci törvényszék tudvalévően halálbüntetéssel sújtotta Regula Edét, aki a múlt évi augusztus elején Edelényben meggyilkolta és kirabolta Czeizler Henrik esztergomi, fiatal feleségét és Czeizler Gizellát, a testvérét. Az ítélet kimondásánál súlyosbító körülménynek vették, hogy Regula három életet oltott ki, áldozatainak előbb behizelegte magát a bizalmukba s azonkívül, hogy három ártatlan embert akart súlyos büntetéssel sújtani.

Az ítélet után a védő semmisségi panaszt adott be több anyagi és alaki kifogás alapján. Így fölhozta a többi közt, hogy a bűnjeleket nem vizsgálták meg kémiailag, hogy a vizsgálatot nem terjesztették ki Kovácsra, a cinkeostársra. Végül kérte az enyhítő szakasz alkalmazását s a halálos ítélet megváltoztatását.

A semmisségi panaszt ma tárgyalta a Kuria büntető tanácsa Vavrik Béla jelenlétével. Miután Vaikó Pál előadó bíró részletesen ismertette a büntető anyagot, a pörbeszédet következtek.

Vargha Ferenc helyettes koronaügyész egyenként cáfolta a védő okoskodását és kérte a semmisségi panasz elutasítását.

A legfelsőbb bíróság ezután a semmisségi panaszokat elutasította s ezzel jóváhagyta a halálos ítéletet. A megokolásban kimondták, hogy a semmisségi panaszok minden vonalon alaptalanok.

A Kuria ezután kegyelmi tanácsosá alakult, amelynek határozata titok.

§ Vojtha Antal pörújítást kér. Szabadkáról jelentik: A Haverda-ügyben nyolc évi fegyházra ítélt Vojtha Antal levelet írt Pleszkovics Lukács dr. szabadkai ügyvédnek, volt iskola-társának, aki Lengyel Zoltán előtt védője volt és arra kérte benne, hogy vegye át bűnpörének újrafelvételi ügyét. Perújító kérelmét különösen arra akarja alapítani, hogy a budapesti esküdtszéki tárgyaláson szóba sem került ama döntő fontosságú ténykörülmeny, hogy ő még a gyilkosság hónapjának, áprilisnak 3 ik napján összekülönbözött Haverdáékkal és a gyilkosság napjáig április 19 ig nem is érintkezett velük. A gyilkosság tehát az ő akarata nélkül történt meg. Az esküdtszék bűnségének mondotta ki Vojthát, holott bűnségét az, aki a bűncselekmény végrehajtásánál segédkezik, de nem az, aki az előkészületi cselekményben vesz részt és a bűncselekmény végrehajtása előtt tizenhat nappal a tettessel minden összeköttetést megszakít. Ebből kétségtelen, hogy Jánosi Vojtha nélkül az összeveszés után újra tervezte és hajtotta végre a gyilkosságot. A vádtanács annak idején ezeket s körülményeket figyelembe is vette Pleszkovics dr. védelme alapján és bár az ügyész fölbujtással vádolta, csak mint bűnségét helyezték vád alá. Vojtha még arra kéri Pleszkovics dr.-t, hogy vigasztalja feleségét, mert most tudja csak, milyen kínos birt benne. Vojtha felesége is gyakran van Szabadkán, hogy férjének perújító ügyét szorgalmazza.

§ Wolff-Metternich gróf pöre. Berlinből jelentik: A törvényszék legközelebb fogja tárgyalni a hamis játékkal vádolt Wolff-Metternich gróf és a Magyarországból való Buics bűnügyét. Mind a két vádlott már megkapta a vádiratot. Mind a kettőt négy esetben hamis játékkal s Buicsot azonkívül házassági szédel-

gőssel vádolják. A tárgyalásra sok tisztet fog-nak megidézni.

§ Izgalmas jelenet a tárgyalóteremben. Tegnap a nagyváradai törvényszék tárgyalótermében izgalmas jelenet játszódott le. Bagdi Lajos tizenöt éves vádlott bűnpörét tárgyalták, aki Ungvári Lajos tizenöt éves fiút fegyveréből véletlenül agyonlőtte. A tárgyaláson az agyonlőtt fiu atyja, Ungvári József öngyök, Várnai Ferenc védő beszéde alatt hangosan kiabálta:

— Ha a gyilkost is lehet védeni, úgy ebben az országban nincs igazság! Magyarországon most már szabad gyilkolni is.

As ügyész az elkeseredett apát rendre intette, de hiába, mert Ungvári tovább kiabált, méltatlankodván, hogy nálauk fölmentik a gyilkosokat. A bíróság ítélethozatalra vonult vissza s a teremben Ungvári még folyton lármázott. Az elnök kijött és Ungvárit kivezettette a teremből. A bíróság Bagdi Lajost dorgálásra ítélte.

Az esperes elzüllött leánya.

— Megfagyott házaspár. —

Távirati tudósítás.

Brád, január 23.

Tegnap híre jött, hogy Brádon a kemény hidegben megfagyott egy házaspár, Bon Augustin kövező és a felesége. Este erősen bepálinkáztak s tehetetlen állapotukban nem tudtak befűteni. Így történt, hogy saját lakásukon megfagytak.

A szerencsétlenül járt asszonynak nagyon mozgalmas az élete története. Mint brádi tudósítónk írja, dúsgazdag görög keleti esperes volt az apja, aki gondos nevelésben részesítette. Kolozsvárott és Bukarestben járatta iskolába, nyelvekre és zongorázni taníttatta. A fiatal, szép leányt megkérte egy intelligens brádi tanító, aki aztán feleségül is vette. A tanító szép vagyont szerzett, mert mint zentszerző nagy sikert ért el Romániában.

Egyyszer egy vándorló kövezőlegény érkezett Brádra: Bon Augustin volt a neve. A tanító megegyezett vele, hogy az udvarát kiköveze. A könnyűvérű menyecske beleszeretett a legénybe, akivel azután világgá ment. A férjet nagyon lesújtotta feleségének hátien-sége s bánatában nemsokára meghalt.

A szerelmes pár Budapestre költözöködött s eleinte szegénységben éltek. Az esperes leánya eljárt napszámba, férje is dolgozott, ha volt munkája, de mindketten rabjai lettek s itálnak, hogy nyomorúságukat elfelejtsék. Egy évig nyomorogtak eképen, amidőn váratlanul nagy vagyona tettek szert. Csaknem egyidőben örökölte az asszony az apja és a férje hagyatékát.

Uri lakást tartottak, uri módon éltek, de az alkohorról nem tudtak lemondani, csak azt tették, hogy olcsó pálinka helyett pezsgőt, konyakot ittak. Néhány év alatt eldorbézolták az örökséget s akkor az asszony hazakivándorolt Brádra. Az elzüllött emberpár odaköltözött s a község gonyjának celtáblája lett. Ha napszámomunkával kis pénzhez jutottak, menten elitták, azután részegen járták az utcát.

Tegnapelőtt is korcsmázás után mentek haza s otthon halálos álmom szállott a szemükre.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	—	857
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	—	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	—	151
Nyomda	—	151

Letartóztatott tárcadobó.

— Csalás hamis gyémántgyűrűvel. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 23.

A parasztfogásnak, a vásári csalásnak legközönségesebb módja a tárcadobás. Özönvíz előtti zsebelési eszköz, melynek gyakorlását a modern csaló megvetéssel sújtja. „Alpári” mesterség, mely már csak az országos vásárokon, de csak az ország keleti részén megtartott sokadalmakon divik. Valamikor a hamis zálogjegyekkel és hamis ékszerekkel történő becsapásokkal állott egysorban. Ma már senki rá nem lehet venni, hogy ismeretlen embertől zálogjegyet vagy ékszerformájú tárgyat vásároljon. Erre a nivóra súlyyodt a tárcadobás is, melynek egy elkeseredett és valóban nevetni való frekvenciáját tartóztatja le ma este az aradi rendőrség Galambos János lakatos segéd személyében. Két hét óta keresték, míg végre ma egyik zálogházban hurokra akadt.

Két tárcadobással gyanúsítja őt a rendőrség. Előtt két héttel a Deák Ferenc-utcában egy Nagy Eszter nevű cselédet, tegnap pedig a Weitzer János-utcában Tóth Zsófia cselédlányt csapta be. Mindkét esetben egyenlő módon dolgozott. Mikor az utcán meglátja a kiszemelt áldozatot és alkalmasnak találja a becsapásra, leejt a földre egy tárcát, melyet abban a pillanatban kap fel, mikor a leány is megpillantja a bugyelláriát.

— Jöjjön a kapu alá — mondja — ott megosztozunk, de senkinek sem szabad szólni, mert különben elveszik tőlünk a talált pénzt.

Nagy óvatossággal kinyitja a tárcát, amelyből a leány sóvárgó szemmel felé egy „gyémánt” gyűrű villog.

— Óriási szerencsénk van, gazdagok leszünk mindketten. Ez a gyűrű mégér legalább ötszáz kororát. Én azonban idegen vagyok és nem érek rá, hogy pénzre váltsam. Oda adom magának, ha megelégszik kártyától.

A leánynak természetesen pénze nincs, azonban Galambos megelégszik az ujjain levő három gyűrűvel, vagy a nyakán levő arany láncsal. Mindkét esetben így történt. Mikor azonban elviszi az ékszerészhez a talált „gyémánt” gyűrűt, megtudja, hogy mégér testvérek között is — tíz fillért. Galambost ma az egyik zálogintézetben felismerték, amikor a Tóth Zsófiától tegnap este elcsalt nyakláncot akarta elzalogosítani. A zálogházban tudták, hogy a rendőrség keresi a csalót és mielőtt a pénzt kilíztették volna, telefonáltak a rendőrségre, ahonnan egy detektivet küldöttek ki. Ez igazolásra szólította fel a zavarba jött lakatos segédet, aki csathamar beismerte, hogy a láncot tárcadobással csalta ki. Azt mondotta, hogy tegnap jött Budapestre, mindössze két fillér pénze van, se foglalkozása, se lakása nincs, az éjszakát az utcán töltötte el.

Letartóztatták és a rendőrség most adatokat gyűjt arra vonatkozólag, hogy két hét előtt ő csapta be Nagy Erzsébet cselédlányt, akitől három aranygyűrűt csalt ki a „talált gyémántgyűrű” fejében.

Az egyik detektív a károsult leánynyal a korszón állott lebesen és várták, hogy a csaló megjelenjék. Minthogy ezalatt Galambost már letartóztatták a cselédet a rendőrségre vitték, ahol a lakatossal szembesítették. Ez felismerte a fiatalemberben megkárosítottját.

HIREK.

Aki önmagának emel szobrot.

— Egy külön végrendelete. —

Távirati tudósítás.

Newyork, január 23.

Érdekes ember halt meg Amerika Connecticut államában levő Shelton városkában. Miller J. Watson ezredes ez az eredeti ember, aki olyan jó véleménnyel volt önmagáról élete folyamán s annyit gondolt saját magára, hogy mielőtt meghalt, lelkére kötötte a városka lakosságának, ahol lakott s ahol virágzó gyára volt, hogy a jövőben sem szűnjenek meg róla gondolni. Gyári vállalata és takarékosága révén Miller mintegy fél millió dollárnyi vagyont gyűjtött össze az évek folyamán s ebből 60 ezer dollárt fordított most arra, hogy a sheltoniak el ne felejték, miszerint Colonel Miller is közülök való volt.

Az ezredes nem a harcmezőn, bombák és golyók zápora közepette kapta büszke címét, amire mindig nagyon sokat adott, hanem mint két kormányzó békés törzskarának a tagja. A végrendelet, amelyben Miller ezredes 60 ezer dollárt hagyományozott a saját emlékezetének megörökítésére, azt mutatja, hogy Miller ezredes mindenha fölöttébb nagyra becsülte — Miller ezredes. A sheltoniak nagyban törnek a fejüket azon, hogy hová állítsák az ezredes szobrát. Javaslatba hozták, hogy az emlékszobrot a városház előtti téren állítsák fel; mások ismét azt az esztét pártolták, hogy a szoborral inkább a temető vonzóerejét kellene gyarapítani, különösen pedig tekintve azt, hogy a szobor 30 ezer dollárba kerül.

— Soha senki sem tett annyit Shelton városáért, mint Miller ezredes — jelentette ki az önérzetes Miller halála előtt, — és kell lenni valaminek Sheltonban, ami emlékeztetni fog Millerre akkor is, amikor ő maga már elköltözött az élők sorából. Egy éreből öntött Colonel Miller a legjobb, amit ajánlani tudok, feltevé, hogy hasonlít az igazi Millerhez. Ez az oka annak, hogy szobromat hagyományozom Shelton városának. Jól fog esni a lakosoknak, ha olykor egy-egy pillantást vehetnek arra. Mivel pedig Miller ezredes mindig gondoskodott magáról, a míg élt, gondolok arra is, hogy halála után is gondját viseljék. Ezért hagyományozok a szoborra azért 30 ezer dolláron kívül még 30 ezer dollárt, a karbantartási költségek fedezésére.

A vagyonnak többi részét a család tagjai öröklik, a kik épenséggel nincsenek elragadtatva a szobor eszméjétől; a szobor azonban állni fog, hirdelve a büszke ezredes emlékét, — mihelyt a sheltoniak meg tudnak egyezni, hogy hol állítsák azt fel.

— A bolgár király Budapesten. Budapestről jelentik: Ferdinánd bolgár király ma a Rimaszombatról érkező vonaton átutazott Budapesten. Az állomáson József főherceg várta az uralkodót és hosszabb ideig elbeszélgetett vele kocsiában. Ferdinánd király az étteremben megvacsorázott azután folytatta útját Szófiába.

— Összetűzés a horvát hivatalos nyelv miatt. Fiuméből jelentik: Ide érkező zárai, spalatói és általában dalmát lapok napról-napra közölnek eseteket kisebb-nagyobb összetűzésről, amely a hatóságok és magánosok között mindennapos, a mióta Dalmáciában életbe lépett a horvát hivatalos nyelv. A német és orosz tisztviselők nem tudják megszokni az új rendet és ezért napirenden van a surlódás.

— Aradi tisztviselők nyaraló telepe. Egy érdekes terv valósul meg a közelnapokban: az állami tisztviselők a Hegyalján budapesti mintára nyaralótelepet létesítenek maguknak. Közeli egy éve, hogy Szokolczay Lajos aradi vezető kir. ügyész felvetette azt az eszmét, hogy a közeli festői szép Kládova völgyben az állami tisztviselők nyaralótelepet létesítsenek maguknak. Szokolczay agilisán látott a szép terv keresztülviteléhez. Érinkezésbe lépett az aradi állami hivatalok vezetőivel s miután semmi elvi akadály nem merült fel, a földművelési minisztériumhoz fordult kérve, hogy a kládovai állami erdőségekből 100 katastrális holdnyi területet engedjen át a telep céljaira. A miniszter ma visszaérkezett válszában megadta az engedélyt s a területet a rajta levő erdőséggel együtt 40.000 koronáért átengedte a létesítendő nyaralótelep társulatnak. A társulat vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a városháza tanácstermében alakuló közgyűlést. A nyaralótelepet a tervezők szövetkezeti alapon létesítik. A területet holdanként négy parcellára osztják, egy-egy parcella árát pedig hozzávetőlegesen 133 koronában állapították meg. Miután a területen kitermelt fa az építők rendelkezésére áll, a közeli állami lőbányából pedig minimálisan szerezhetik be a kőszükségletet, egy-egy három szobás, két verandás nyaraló felépítése mindössze 30.000 koronába kerül. A költségeket ötven évi amortizációra osztja be a társulat, melynek megalakulása — tekintve azt, hogy már is igen sokan jelentkeztek — biztosra vehető. A nyaralótelep társulatba állami és magántisztviselők léphetnek be.

— Meggyanusított kereskedő. Lspunk mai számában közölték, hogy a nagyhalmágyicsendőség állítólag őrizet alá vett egy kishalmágyi ismert kereskedőt, akit kívánatlanságra való csábítással gyanusítottak meg. Mint ma Nagyhalmágyról jelentik az illető kereskedőt a csendőrök nem fogták el, mert az elmenekült Kishalmágyról és a csendőség információja szerint állítólag Bécs felé vette útját. A csendőség táviratilag intézkedett, hogy Bécsben tartóztassák fel, azonkívül körtáviratban felszólította az összes határrendőrségi állomásokat is, hogy az illető kereskedőt vonja felelősségre és hogy ha nem tudja magát igazolni az ellene felhozott gyanu alól, akkor tartóztassa le.

— Csanádmegyei közgyűlés. Makóról jelentik: Csanádmegyei köztörvényhatósági bizottság ma Hervay István alispán elnökségével ülést tartott, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a csanádmegyei Erzsébet-árvaházat átengedik az Országos Gyermekvédelmi Ligának, hogy az ott a zülött leányok otthonát létesítse. Az intézet nébácy hónap múlva megkezdni működését. A közgyűlés jóváhagyta Battonya községnek 260.000 korona költségen felvételére vonatkozó határozatát. A költségből a község polgári fiúiskolát óhajtott felépíten. Az ülés ezután még több apróbb községi ügyet intézett el.

— Csödkérvény egy könnyelmű ember ellen című ciklünkre vonatkozóan póllólag közöljük, hogy W. M. ellen nem az aradi, hanem a szégyői törvényszéken adták be a csödkérvényt. Mivel W. M.-nek vagyona nincs, valószínű, hogy a törvényszék nem rendeli el a csödot.

— Kultuszadó-felszámolás. Az aradi rsidó hitközség ez uton értesíti az érdekelteket, hogy az 1912. évre kirótt kultuszadó ellen beérkezett felszámolások az e hó 25-én (csütörtök) d. u. 5 órakor a zsinagóga épület első emeletén levő gyűlésteremben tartandó bizottsági ülésen vételek tárgyalás alá.

— Értesítés. Az Aradi Villamosági Részvénytársaság ez uton értesíti a m. t. fogyasztó közönséget, hogy a kábelhálózat mentén e hó 25-én csütörtökön déli 12 órától 2 ig az áramszolgáltatás kábelkiosolása miatt szünetelni fog.

— A megszökött szerelmes pár. Semmiféle szenzáció nem tart két napnál tovább. Az a kalandos leányszöktetés, mely az ujszentannai kedélyeket tartotta két napig izgatottságban, már szintén érdektelen kis történetre záugorodott. Megirtuk, hogy M. A. vagyonos ujszentannai földbirtokos Mariska nevű leányát megszöktette Z. A. jegyzői irnok. A szülők földözbe vették a szökevényeket, de nem akadtak rájuk. Ma azután a fiatalember újból megjelent a községben s miután hosszas rábeszélés után elnyerte a leány szüleinek áldását, elárulta, hogy a szép Mariskát nagybátyjához vitte a horvátországi Pozsegára. A leányt most táviratilag hívták haza a napokban megtartandó esküvőre.

— A varázsvesszős Tüköryné és a franciák. Pöstyénből jelentik: A minap Pöstyénben időzött Szilárd dr., a párisi Laboratoire de Recherches Radactives osztályvezetője, Curiené asszony munkatársa, hogy Tüköryné képességéről, mellyel földalatti források és ércok helyét meg tudja állapítani, tudományos kísérletek alapján meggyőződést szerezzen. Szilárd dr. három napig időzött Pöstyénben, mely idő alatt számos kísérlet alapján meggyőződést szerzett arról, hogy a Tükörynére vonatkozó hírek csakugyan megfelelnek a valóságnak. A rádiumkutató terén ismert nevű tudós megkérte Tüköryné, hogy jöjjön ki Párisba és mutassa be képességeit a francia tudományos világ előtt. Tüköryné elfogadta a meghívást és megígérte, hogy nizzai tartózkodása után elmegy Párisba is.

— Botrány a spanyol kamarában. Madridból jelentik: A kamara tegnapi ülésén a madridi kormányzó éles szóvitát folytatott Redondo liberális képviselővel. Az utóbbinak egy közbeszólására a kormányzó hozzá rohant és arcul ütötte. Erre óriási láрма támadt s a teremőrök voltak kénytelenek szétválasztani a verkedőket, akik még az utcán is sériő szavakkal illeték egymást. A segédek még tegnap pistolypárbajt állapítottak meg.

— A főváros villamos világítás nélkül. Budapestről jelentik: A fővárosnak az a része, amely a villamtársaság Váci-utcai telepéről kapja a villamos áramot, ma az esti órákban egy óra hosszat világítás nélkül maradt. A telepen ugyanis eddig még ki nem derített okból a kapcsoló szerkezet elromlott s a gyár kénytelen volt az összes kapcsolókat leszerelni, úgy, hogy egy órán át nem kaptott a város erről a telepről villamosvilágítást. Miután nem tudták gyorsan megállapítani, hogy hol van a hiba egyenként kellett a kapcsolókat újból bekapcsolni. Előbb a középületek és színházak világítását indították meg, később a magánosokét és tíz óra felé már ismét szolgáltatva a telep a villamos világítást. Az egy órai sötétség azonban nyilvános helyen: színházakban, vendéglőkben, kávéházakban rengeteg zavart okozott.

— Egy nagyváradi pénzintézet szanálása. Nagyváradról jelentik: A Nagyváradi Közgazdasági Bank szanálási akciója, amely hetek óta folyik, ma végre eredményre vezetett. A nagyváradi érdekeltség bevonul az intézetbe, amelynek vezérigazgatója egy eszéki gazdag banktisztviselő lesz. A részvények negyed részét lebélyegzik, az alapítókét a közgyűlésen felemelik és négy új igazgatót választanak. A közgyűlést február hóra hívták össze. A bank idei mérlege a leírások folytán veszteséget fog feltüntetni. Az intézet az általa alakított szövetkezet betéteit kifizette, minthogy az igazgatóság a saját rizikójára pénzt vett fel. A szövetkezet január 31-én rendkívüli közgyűlést tart, amelyen felügyelőket fognak választani. A januárban lejárt második évtársulat betéteit eddig még nem fizették ki, hanem megvárják az intézet pénzügyeinek teljes szanálását.

— Az olasz francia konfliktus. Párisból jelentik: egy nagyállású tenzer ismét kijelentette, hogy Franciaországban már három év óta várnak egy incidenst Olaszországgal. A hajóraj legközelebb elmegy Máltába, hogy az angol királyi párt üdvözölje. Ez az elindulás lezserosabb összefüggésben van két francia gőzös lefoglalásával s csak parancsra van szükség, hogy a francia hajóraj Cagliarit vagy az olasz partnak valamely más pontját megszállja. Ezt a parancsot azonnal végre lehet hajtani. Toulonból jelentik, hogy Dalcassé tengerészeti miniszter állandóan dróttalan táviróösszeköttetésben van a hajóraj parancsnokával.

— Megrekedt aradi kivándorló. Az amerikai magyar lapok írják: Aradról jött a Main hajóval a 44 éves Misser Antal, hogy nagybátyjához, Leiser Antalhoz utazzon Elizabethportra, N. J., ki ott a 4-ik utca 226 szám alatt lakik. Megérkezésekor erős szemgyulladásban szenvedett, minél fogva gyógykezelés végett kórházba kellett szállítani; ha baja nem bizonyul trachomának, felgyógyulása után kibocsájtják.

— Birtokcsere. A napokban Aradon a következő birtokváltozások történtek: Az aradcsanádi egyesült vasutak részvénytársaság eladja az aradi Erdélyi ut 10. számú házat és üres telket 38000 koronáért Holländer Emilnek. Jahn Antal és neje eladják az aradi Illés utca 35. sz. házat 6000 koronáért Mengyán Minály és nejének. — Mayer József és neje eladják az aradi Kosár utca 1. sz. házat 8000 koronáért Szabó Sándornak. — Izsák Ignác és neje eladják az aradi Pécskai ut 1. sz. házat 45000 koronáért Bozsidar Szvetozár Györgynek. — Funkelstein József és neje eladják az aradi Erzsébet kiváltó-körut 15. sz. házat 85000 koronáért Gantner János és nejének. — Polonyi Ferenc eladja az aradi Gizella utca 9. sz. házat 18000 koronáért Misenszky Ferenc és nejének.

— Születések, halálozások és házasságok. A aradi anyakönyvi hivatalban folyó no 23 an a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Miklós István asztalosnak Prosta nevű leánya. Tiby Lajos szabónak Lajos nevű fia. Perlmutter Emil kézbesítőnek Emil nevű fia. Baross József ácsnak Károly nevű fia. Gudra Gyula máv. ellenőrnek Béla nevű fia. Steinbrochner János mészárosnak Fülöp nevű fia. Kun András géplakatosnak Sándor nevű fia. Vasvári Ferenc segédmozdonyvezetőnek Ferenc nevű fia. Vig József napszámosnak István nevű fia. Fischer Aladár gimnáziumi tanárnak László nevű fia. Meghalt: Kvazneska János 2 éves fia. Barosik József 66 éves pincér. Perlmutter Emil 3 napos fia. Gál János 19 éves pincér. Biró Ilona 18 hónapos leány. Kozov Gyuláné 68 éves nyug. máv. főellenőr neje. Rattenbacher György 59 éves bérkocsitulajdonos. Csuma Margit 2 éves leány. Petyó Andrásné 60 éves napszámosné. Mánesi Vilma 21 napos fia. Házasságok kötött: Urasi István kapus Nemess Rózával. Verbu József napszámos Császár Rózával. Basch István motorfőnök Genosy Margittal.

— Páratlan alkalmi bevásárlás. Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árultja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zseboráit és ezüstmű raktárát. Telefon 439. 6029

— Karácsonyról megmaradt nagymennyiségű rongált dobozu levelepapírokat minden elfogadható áron árult Kerpel Izsó papirkereskedése 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár. 4871

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4871

— Aradmegye nagy fal térképét az új helységnevekkel, újabb tanyomában vízszóra huzta, léccel hivatalosan oporolva, 12 korona áron kapható Ingusz J. és fia és Kerpel Izsó cégnél. 320

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Fia Weitzer János utcában egyesítik könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 6071

— 80 kötetet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

— Hogyan óvjuk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyuzszem bűtyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatómiai” cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— A Biró-féle „Havasi Gyopár Crém” Párisban. Egy elsőrangú és kiváló magyar szépitőszernak a kitüntetéséről értesülünk. A parisi hygienikus kiállításon a Grand Prix érdemre jutott ki a zsűri a dr. Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” készítményeket. E magas kitüntetés felülmúlhatatlan és legjobb arcapoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyította latjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5098

TARKASÁGOK.

(A ruha.) Hogy a mai drágaságban a nehéz megéheleti viszonyokkal nemcsak a családapák, hanem a gyermekek is számolnak, ennek jellemzésül szolgáljon a következő eset:

Egy aradi magánhivatalnok a Szabadságtéren levő posztókereskedésben a saját részére készítenő öltönyre való szövetet vásárolt s azt hazavitte.

Amint a szövetet odahaza nézegették, a kis Pista is tetszésének adott kifejezést, annak ellenére, hogy a szövetet a visszajáról nézte. Hiába mondta az édes anyja is, hogy nem az a szövet színe, a gyermek így érvelt:

— Tudom én azt jól, de hát nekem azt kell nézennem, hogy milyen belől a színe, mert ha a tata nem viseli, kifordítjátok s nekem csináltok ruhát belőle...

(A végrendelet.) Az öreg Kaperer szenvedélyes szerző volt. Nem drámákat és operákat szerzett, szóval nem olyan dolgokat, ami másnak jó, hanem pénzt, házat, földet és más hasonlókat, ami neki magának volt jó. Ilyen körülmények között talán nem csoda, ha egy dolgot: a fogalmazás művészetét eszébe se jutott megszerzenie. Meg is volt neki egész jól mindaddig, amíg egy irodalmi művet nem kellett alkotnia. Ez az irodalmi mű — az első és egyetlen életében — a végrendelet volt.

De ezt sürgősen kellett megcsinálnia, mert érezte, hogy az a bizonyos óra már rohamban közeleg, ő pedig minden dolgáról gondoskodni kívánt. A testamentumot maga diktálta és szó ami szó, a mondatai nem tündököltek a fogalmazás művészetének fényétől, úgy, hogy az egyik végrendeleti tanúja, aki stilszuka tanára volt a gimnáziumban, minduntalan közbevágtott:

— Ez nem jól van így, Kaperer bácsi! Ezt így kell fogalmazni, Kaperer bácsi!

Kaperer bácsi egy ideig néma fejbólintással akceptálta a javításokat. De egyszerre csak elfogyott a türelme. Csontos tenyérével csapott egyet a paplagra és dühösen szól rá a tanár urra:

— Hallja-e, ücséné! Ha már egy félórja türem, hogy maga beleavatkozhasson az én dolgomba! De a mi nekem, az sok! Hát végre is: Ki hal itt meg? En vagy maga!...

(Az önzetlen lapbarát.) A kitűnő poétát, mint az ország-világ jól ismer tiszta poéziséről, aki azonban riportokat is kénytelen írni, hogy kenyere legyen, megszólította a minap a „lapbarát”. Ezek

a lapbarátok a lehető veszedelmesebb teremtményei az uristennek. Mindig mosolyogva jönnek s folyton kézirat-csomót cipolnak a hónuk alatt: és úgy mutatják, mintha ez volna a jelszavuk:

— Mindent a lapért!

A lelkiük mélyén azonban ilyen gondolat támad, amikor először belépnek a redakcióba:

— Ennél a lapnál én kitűnő szolgálatokat tehetek — önmagamnak.

Hát igen, a lapbarát, aki mellesleg valami asszaltársaságnak is a fő fő mindenegyébje, így szól egyszer a poétához:

— Kedves öregem, holnap délután gyere el az asztalunkhoz. Nagyon sokan leszünk, ott lesz a városrész minden tekintélyes polgára.

— De hát mit keresek én ott?

— Megmondom öszintén: téged akarunk ünnepelni. A polgárok rajonganak a verseidért.

— Akkor nem megyek el.

Azonban hiába szabadkozott, a lapbarát addig beszélt jó boroáról, cigányos nótákról, míg a poéta elment. Hadd nézzem hát a szene közé annak az ünnepeltetésnek, amelyben, mint visszahuzódó, szerény embernek, nem igen volt még része.

Az asszaltársaság tagjai a jelszett időben össze is gyűltek és annyit ittak, hogy no! Éjfél felé járhatott már az idő, de se a poéta verseiről, se ő róla magáról egy szitogó szót sem lehetett hallani. A meghívott újságíró várva-várta, hogy mi lesz hát azzal a híres ünnepeltetéssel? Amint így elmerengett, egyszerre csak odahajol hozzá a lapbarát és miközben megsimogatja a vállát, kérő hangon mondja:

— Kedves barátom, tégy nekem egy szives-séget!

— Nagyon szivesen.

— Tudom, hogy te nagyon szépen beszélsz, hát arra kérlek, hogy...

— No, csak mond ki!

— Hogy, öregem, készíts fel itt engem.

SPORT.

+ Az aradi vivósport nagyarányu, gyors fejlődésének alapját vetette meg hétfőn este az a népes értekezlet, mely elhatározta, hogy megalakítja az Aradi vivó klubot. A beérkezett gyűjtőleveken 120 aláíró jelentkezett felvételre és szerény számítás szerint legalább 200 roudes taggal alakul meg az egyesület a február 4-ére tervezett alakuló közgyűlésen. Mivel a klub célja, hogy a vivósportot minél jobban népszerűsítse, minél jobban terjessze, következetes programmal von össze egy táborba mindenkit, aki viv és akit a vivás érdekel. A polgári elem és a katonaság együtt működik e célon és alapos a remény, hogy a helyőrség minden fegyvernemének összes tisztjei em block lépnek be rendes tagul az Aradi vivó klubba. A polgári és katonai előkelőségek megígérték támogatásukat és bár neveket es idő szerint nem közli az egyület szervező bizottsága, annyi tény, hogy a város és megye legelőkelőbb nevei a klub védnökei között szerepelnek. A szervező legserényebbön folyik, úgy, hogy az alakuló közgyűlés megtartása után az egyület saját helyiségében Maione mester oktatása mellett azonnal megkezdik működését.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Gy. I. Ez nem sikerült. Hogy az előbbi mikor közöljük, azt ma még magunk se tudjuk.

Mit használunk
hajhullás és fejkorpa
ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és töbezdrősen reotifioált petroléum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson
American Hair Petrol

néven szerepel. Egy liter ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria
Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi kiterjedés: Barabás és Stefanovits drogulisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS

== Növényküldemények postai szállítása. A nemzetközi phylloxera egyezmény értelmében az egyezményhez hozzájárult államok kölcsönös forgalmában az olyan csomagokhoz, amelyek csemétéket, (cserjéket) és faiskolából, keréből, narsnos-tenyésztésből, melegágyból és virágházból származó élő növényeket tartalmaznak, a feladó megfelelő nyilatkozatot és ha a feladó nem olyan telep, amely véssmentesnek van nyilvántartva, a származási hely hatósága által kiállított bizonyítványt is köteles csatolni.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, január 23.

Az időjárás menetében jelentékeny változás állott be. A hideg azt mondhatni teljesen megszűnt és helyébe lanya idő lépett.

A vetésekre a megenyhült idő kedvező. A gabonaszület irányzata tartott.

Elkelt a mai piacon:

400 mm. buza	11.—
200 mm. tengeri	8.20
— mm. rozs	9.50—9.60
— mm. árpa	8.50—8.60
— mm. zab	9.—

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Arad, január 23.

Budapest, január 23

Készáru.

Amerikai 1/2-el magasabb. Kínaiat, vételkötő korlátolt, 8 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Határldó.

Déli sáviat 2 órai sáviat

Buza 1912. április	11.93—11.94	11.90—11.91
Buza 1912. májusra	11.81—11.82	11.78—11.79
Buza 1912. októberre	11.67—11.68	11.07—11.08
Ros 1912. áprilisra	10.48—10.47	10.42—10.43
Ros 1912. októberre	9.18—9.19	9.17—9.18

Tengeri 1912. május	8.81—8.82	8.81—8.82
Zab 1912. áprilisra	9.84—9.85	9.83—9.84
Zab 1912. októberre	8.46—8.47	8.44—8.45

Az árak 50 kilogrammonként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Január 23 —

Magyar aranyjárdék 4%	110.25
Magyar koronajárdék 4%	90.45
Magyar koronajárdék 3 1/2%	78.25
Magy. földteherm. kötvény 4%	90.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	92.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	210.—
Tiszasszab. és megegy. sorsjegy kölcsön	149.—
Osztrák járadék papírban	40.76
Osztrák járadék emutbe	94.—
Osztrák járadék aranyban	114.—
Osztrák koronajárdék 4%	107.75
1880. évi osztrák államsorsjegy	169.—
Osztrák-magyar bankrészevény	20.—
Magyar hitelbank-részevény	852.—
Osztrák hitelintézet részvény	654.—
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	729.25
90 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.50
London vista	240.92 1/2
Páris vista	95.40
30 márkás arany	23.52

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzéke.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. január 23

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.85—10.90
77	10.95—11.00
78	11.05—11.10
79	11.10—11.15

Buza (Temesvári kerek. áru):

75 kilogrammos	10.75—10.80
Ros	9.30—9.35
Árpa	8.60—8.70
Zab	8.80—8.90
Tengeri	8.05—8.10

Kőbányai sertésplac.

Jan. 23

Január 22. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 140—150 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 148—150 fillér. Közép (páronként 240—280 kigr.) 150—152 fillér.

Sertéselőkészlet: 1912. évi január hó 19. napján volt készlet 20596 drb. — 1912. január hó 21-én felhajtott 130 drb. — 1912. január 21-én elkészített 793 drb. — 1912. jan. 22. napjára maradt készletben 19983 drb.

A hízott sertéselőkészlet irányzata: lanya.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1912. január hó 24-én

C) bérlet

C) bérlet.

A szerelem gyermeke.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Henry Bataille; Fordította: Ábrányi Emil. Rendező: Keszthler Ede.

SZEMÉLYEK:

Rantz	Keszthler Ede.	Loredan	Gyöző A.
Nelli Rantz	Harmath J.	Gaby	Nográdi M.
Liane Orland	Novák Irén.	Myrtille	H. Fekete A.
Maurice, a fia	Dr. Beregi S.	Maloute	Rozsnyói J.
Aline	Vendrey V.	Dédé	Csáky Ferenc
Raymond	Várnai Jenő.	Natalie	Lászi Etel.

Kezdete este 1/8 órakor.

URANIA

szegélykép-könyvtár.

(Károly Simeony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1912. január 24.

1. Nekem ugyan gratulálhat. Humoros. — 2. Mébészlet. Természet után. — 3. Segíts magadon. Humoros.

A bűnös anya. Dráma 3 felvonásban. 2000 méter. Sláger kép.

Előadások d. n. fél 6 óráig kezdve este 11 óráig.

Helyek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 50 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 30 fill.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-lévi új Lloyd-palotában.

Erzsébet Magyar Tudományos Színház aradi színházja.

Ma szerdán, 1912. január 24-én:

Csak három napig!

1. A kutya mint vádló. Dráma. — 2. Fajankó kalandjai meseországban. Látványosság. 3 felvonásban. A főszerepet játssza: Pali a mozi kedvence. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután fél 6 órától folytatódni kezdnek 11-ig tartanak.

Helyek: Fehér ütérenként 1 kor. Zártkörű 1 kor. I. hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni.

Műsort ingyen kapni a jegyadóknál

Saját zenekar.

Ruhátár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Dr. Tabakovits György

ügyvéd irodáját Budapestről Aradra, Deák-Ferencz-utca 30. szám helyezte vissza.

Telefonszám. 891. ■ 320

Egy még eddig nem létezett új rendszerű aquisitionra keresünk intelligens

hölgyeket és urakat,

kik kevés utánjárással nagyon sok pénzt kereshetnek.

A cikkre a közönség minden rétegének szüksége van, felkereshetők családok, hivatalok, üzletek. A terjesztése nagyon könnyű, a foglalkozás előkelő.

Jelentkezés ma, szerdán délelőtt 10—12 óra között Fehér Kereszt szálloda, I. emelet. 372.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Magy választék!!!

8802

Olosó árak!!

Külön osztály mértékszerű rendelőkre.

L DIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben doboz-
onként 8, 6, 4 és
2 korona helyett
4,2 és 1 koronáért
árusítatnak

amíg a készlet tart

INGUSZ L. és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészártyák

leszállított árban.

275

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÜZLETEK.

Kiadó

szokozott üzlethelyiség, szép világos,
nyugodt 2 butorozott utcai szoba
Luther Márton-utca 1. sz. a., eset-
leg asonnal is átvehető. 5188

Jómeneteli

régi vendéglő családi okból azon-
átadó. Cím a kiadóhivatalban. 867

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mel-
lett) épült új házban 1, 2,
3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkal-
mas pincék

garçon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-
főherceg-ut 18. szám alatt
a házmester. 87

Csillárok,

Villamos felszerelések

legelőcsöbbsen

Diamant-nál

Ataló Péter-utca 2. (u. utca)

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe

felvétetnek.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitünőbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító hálszer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPATI JÁNOS

gyógyszerártervező 4575
ARAD, BOROS BENI-TÉR.

67-1912. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat

A körösbökényi kir. járásbíró-
ság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy az Albina nagy-
szabeni takarékos és hitelintézet vég-
rehajthatónak Papp Áron zárand-
hódosi lakos végrehajtást szenvedő
elleni 940 kor. tőkekövetelés és jár.
iránti végrehajtási ügyében az árve-
rest az aradi kir. törvényszék, illetve
a körösbökényi kir. járásbírótság te-
rületén levő, a Zárandhódos köz-
ség határában fekvő a zárandhódosi
5. sz. tkv-ben A I. 1-2. és 4-6.
sor, (23-24) hrsz. ház, udvar és
kert, 299. hrsz. szántó, 580 hrsz.
szántó, 666. hrsz. rét és 737. hrsz.
szántóból álló ingatlanokra a
4378-909. tkvi sz. végzéssel már
megállapított 904 kor. kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fentebb
megjelölt ingatlan Zárandhódos
községénél 1912. évi február hó
23. napjának d. e. 10 órakor meg-
tartandó nyilvános árverésen a
fent megállapított kikiáltási ár
felénél, kétharmadánál alacsonyabb
áron nem fog eladatni.

Arverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok 904 korona
becsárának 10 százalékát bánat-
pénzül készpénzben, vagy az
1881. LX. törvénycikk 42. §-ában
jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óva-
dékkel értekezési papírokban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál elő-
leges elhelyezéséről kiállított sza-
bályszerű elismervényt átszolgál-
tatni.

Kir. járásbírótság, mint telek-
könyvi hatóság.

Körösbökény, 1912. évi január
hó 8-án.

Szűcs G., s. k.

364

kir. járásbíró.

Állami járadékok, Záloglevelek,

Részvények, Részvényelővételi jogok

eladására és beszerzésére

megbízásokat elvállalok

Goldschmidt Sándor

Arad, (Minorita-palota.) 360

Ezen rovatban minden szöveg-
mori beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utolványon küldendők — a szövegben a szöveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakozóknál a hirdetés száma mindenkor közzé-
teendő a megkeresésnél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetben, választásblyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint: szövegű minden szöveg 4 fillér, vastag-
gabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 20 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a köznevelés elhúzásával jelszöveg. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal-
vára díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.**

Ajánlatokban.

helyeket valamely jellege alatt kér-
denek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
érettük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
helyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
elismertjük el nem viss, a kiadóhivatal
megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Ismételve

kérem azon fess hölgyet, kivel
mult héten, szombat délután 1/2, 3
órákor a Szent László-utcában
szemben találkoztam, ismerkedés
lehetséges-e? „Viribus“ a kiadó-
ban. 361

Kérem

azt a bájos szöke asszonyt, kit
hétfőn este a Forray-utcánál az
autóra fölsegítem és a Hun-
gáriánál szállt le, ismeretség le-
hetséges-e, ha igen? csütörtök
este 1/2, 6 a korzón. Kézcsókkal. 370

Női írók,

hajtjuk, legújabb, legdivatosabb
mintákban Vojtek és Weisznál.
II-5251

KIADO LAKÁS.

Lakás kiadó.

Sarkad Választó-utca 19. a) szám
alatt kétszobás utcai lakások fürdő-
szobával és egy 1 szobás udvari
lakás május hó 1-re kiadók. Meg-
tekinthetők a helyszínén, vagy
Kápolna-utca 6-6a) szám alatt
Fábián József építész irodájában
terv szerint, bővebbet ugyanott. 337

Munkácsy Mihály-utca

5. sz. két utcai, 2 udvari szoba
és hozzátartozó mellékhelyiségek,
zárt folyosó, május hó 1. kiadó.
Bővebbet ugyanott. 357

Fényes parket

nyerhető Vojtek és Weisz hírneves
parket-viasz használatával. II-5251

OKTATÁS.

Február 1-én

új gépirási, gyorsírási és könyv-
viteli tanfolyam veszi kezdetét. Tar-
s hónapig. Beiratkozni az egyes
szakaszokra is lehet. Díjtalan,
biztos állásközvetítés. Jelentkezni
lehet Ziffer Sándornál, József fő-
herceg-ut 7. 4904

Ha nem tud aludni

de Bromot, de Vojtek és Weisz
hírneves rovarporát vegye. II-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Magyar német levelező

a vas és motor szakmából, ki je-
lenleg cégvezető, tehát önállóan
működik és utazásra is alkalmas
Aradon vagy annak közelében meg-
felelő állást keres. Megkeresések
„26-300“ jellegre kéretnek. 344

Gyermektelen pár

bármily nemű állást keres. Vi-
dékre is elmegy. 4-6 elemi is-
kolát végeztek, beszélnek a magyar,
német és román nyelvet. Ajánla-
tokat „Gyermektelen pár“ jellegre
a kiadóhivatalba kérnek. 369

ALKALMAZÁST NYER.

Fiatall szoptatók dajkát

keres Dr. Borsos főorvos, Luther-
u. 1. I. em. 362

Egyedülálló,

idősebb urhölgy, dohányárus ki-
setb vidéki helységben, lehetőleg
azonnali belépésre idősebb, ko-
moly kisasszonyt keres, ki ugy-
az üzletben, mint a házban meg-
bizhatóan kezére jár. Ajánlatokat
„Megbízható“ jellege alatt a lap
kiadóhivatala továbbítja. 363

Német hölgy,

ki a franciában is teljesen jártas
állást keres. Ajánlatok Pichler
Sándor könyv- és papirkereskedé-
sében „Német-francia“ alatt inté-
zendők. 366

VÉTEL ÉS ELADÁS.

**HA venni, vagy eladni
akar, a legcélszerűbb, ha
az Aradi Közlöny apró-
hirdetéseinek „Vétel és
eladás“ rovatát használja**

Községeknek,

tenyésztőknek szíves tudomására
adom, hogy van egy orvosi bizo-
nyítvánnyal ellátott, szép, tiszta
berni fajbikám eladó. Márciusban
lesz 3 éves. Azonkívül még 1 drb
1 1/2 éves, szintén berni faj. Báró
Ditfurth, Zaránd (Aradmegye.) 236

Üzleti könyvek

és irodaszerek legutányosabban
Pichler Sándornál Szabadság-tér
1. sz. kaphatók. 2551

Teljesen használatlan

hálószobabutor olcsón eladó, eset-
leg lakással együtt átadó. Bővebbet
Csiky Geigy-utca 14. 371

Üzleti könyvek,

rajz- és írószerek, diszlelépapi-
rok legutányosabb árban. Tolnai
Világlapja számonként és bérlet-
ben házhoz szállítva. 112.000 kö-
tetes elsőrendű kölcsönkönyvtár,
mérsékelt olvasási díj mellett. Re-
mek imakönyvek olcsón kaphatók.
Krausz Paulin, könyv- és papir-
kereskedés, színház-épület. 4481

Likör aromák

mindentéle legfinomabb kávéházi
likörök előállítására Vojtek és
Weisznál. II-5251

Dívatlelépapirok

legújabb, legszebb kivitelben dobo-
zonként 8—, 6—, 4— és 2—
korona helyett 4—, 2— és 1 kor-
náért árusítatnak, amíg a készlet
tart Ingusz I. és Fla könyv- és
papirkereskedésében, Weitzer-utca.
Telefon 517. Helybeli képeslapok
darabja 4 és 2 fillér. Képes mű-
vészártyák leszállított árban. 556

Szagos lesz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját
Vojtek és Weisznál vásárolja; 6
darab 1 korona. II-5251

INGATLAN.

Eladó

S-Határ-utca 16. számú ház, 5-
utcai szoba és mellékhelyiségek.
Bővebbet Aulich Lajos-utca 13.
szám. 119

Téglagyárnak

30 holdas terület, közvetlen a vá-
ros közelében, kerestetik. Ajánla-
tokat kér Mérnöki Iroda Budapest,
Vörösmarty-utca 53. földszint 2.
271

Tökölly-tér 4. sz. bérház

szabad kézből eladó. Értekezhetni
Wolff Aladár Bélánál, Munkácsy
Mihály-utca 4. 357

Eladó sarokház

jó forgalmu üzlethelyiség, korcs-
mának is alkalmas, villanyvilági-
tással, szabadkézből eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 359

Galsán

eladó egy új sarokház 4 szobás
lakással, pincével. Üzlethelyiség-
nek is kitűnő. Bővebbet: Szabóné,
Galsa (Aradm.) 340

Andrényl Károly-u. 6. sz.
ház kerttel eladó. 350

Eladó

Réval-utca 2. sz. ház, Bővebbet
ugyanott. 5834

KÜLÖNFÉLE.

Férges baromfiak

megtisztulnak Vojtek és Weisz
baromfi féreg porától. II-5251

Gyomor- és idegbetegek

Sensatioan meglepő eredményt
érhetnek el a világhírű Winter-féle
Nalther tablettákkal. Biztos ered-
mény az állandó jó eredmény biz-
tosítására. Számítalan elismerőlevél.
1 doboz 250 drb., mely egy évre
elegendő. Napi adag 2 tableta.
Ára 5 korona. Egyedüli elárúsító
Arad és Aradmegye részére Kor-
mon Gyula Akác-utca 10. Vidékre
utánvét mellett. 5689

Férges baromfi ólak

teljesen megtisztulnak Vojtek és
Weisz baromfi-féregpusztító sze-
retől. Siker garantizozva. II-5251

**Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője**

Varga D. Dani
Arad, Andrassy-t. 20
Telefon 808. szám. 247